

BUDAKALÁSZI

XIX. évfolyam | 1. szám
2025. február

HÍRMONDÓ

Budakalász polgárainak lapja • Stadtblatt für Kalasch • Лист грађана y Калазу

Kibővül az Egészségház

– átadás decemberben | 8-9. oldal

A TARTALOMBÓL

- Dr. Kovács Márta a 2011 Egyesület jelöltje nyerte az időközi választást | 5. oldal
- Húsz éves az Egészségklub, interjú dr. Gál Katalinnal | 16-17. oldal
- Február 23-án a kitelepített német anyanyelvű kalásziakra emlékezünk | 7. oldal
- Kortárs és hazai, programok a magyar kultúra napján | 20-21. oldal
- Báli és farsangi emlékek | 24. oldal

GENERÁCIÓK EGYMÁS KÖZT PROGRAMSOROZAT

STEIGERVALD KRISZTIÁN

generációkutató előadása

2025/02/19 18:00
Patakpart Általános Iskola

Miért nehéz megérteni egymást?

- Mik a különbségek?
- Mik a közös pontok?
- Hogyan beszélnek el egymás mellett szülők és gyerekek?
- Miért nehéz gyerekeknek és tanárnak egyaránt az iskolában?

Az esemény díjtan, de regisztrációhoz kötött.

Regisztráció: www.eselyeroter.hu

A program a TOP_PLUSZ-
3.1.3-23-PT1-2024-00067
„Helyi humán fejlesztések
Budakalászon és Csobán-
kán” című projekt kereté-
ben valósul meg.

BUDAKALÁSZ

Esély Erő Tér

Budakalász Város Humán Programja
a korai fejlesztéstől a demencia megelőzéséig

EGYRE NAGYOBB SZÜKSÉG VAN A MÉLY EMBERI KAPCSOLATOKRA

Gyorsan változó világunkban szinte minden korosztályt érint, hogy sokan magukra maradnak a problémáikkal. Budakalászon is egyre nagyobb szükség van az élő emberi kapcsolatokra és közösségekre, valamint a nehézségekkel küzdők segítésére.

A helyi igények alapos felmérését követően kiváló szakemberek bevonásával egy átfogó humán fejlesztési programot dolgoztunk ki, amire egy tavaly kiírt EU-s pályázaton 125 millió forint uniós támogatást nyertünk el, a Konszenzus Alapítvánnyal és Csobánka Község Önkormányzatával együttműködve. Ennek köszönhetően idén januártól egy közel kétéves, rendkívül gazdag programsorozatot tudunk elindítani Budakalászon, ami a korai fejlesztéstől a demencia megelőzéséig számos területen segíti majd a helyi lakosok mindennapjait.

Az egészen kicsik számára neuro-hidroterápia szerepel a projektben, a bölcsődéseknek beszédindító csoport, az óvodás korosztálynak az intézményekbe vitt, hétpróbás meseterápia, állat-asszisztált terápia, erdei szenzomotoros terápia, az iskolakezdést pedig a Hangszóró program segíti.

Az iskolás és a kamasz korosztályra különösen nagy hangsúlyt fektetünk, hiszen fontos, hogy helyben találjanak hasznos időtöltési lehetőségeket.

Egyebek mellett elérhetővé válik egy olyan közösségi tér, ahol a virtuális világból kiszakadva valódi kapcsolatok, koruknak megfelelő beszélgetések, programok állnak rendelkezésre, ahol a fiatalok játékmester asszisztálásával elmerülhetnek a játék, a csapatjátékok örömeiben, ahol fesztelenül kaphatnak felvilágosítást, választ a kérdéseikre a droghasználat és a szexuális élet terén, vagy ahol egyszerűen csak együtt „lőhetnek”, szórakozhatnak az iskola után és hétvégén. Elsősorban az ő támogatásukra indult a társasjátéklklub, ami szintén része a projektnek. Továbbtanulásukat korrepetálással, valamint a felvételizők, vizsgázók számára különösen hasznos relaxációs csoporttal is támogatjuk.

A 2022. szeptembere óta Budakalászon sikeresen működő Alzheimer Café sorozat sem maradt ki a programból, hiszen a lakosság emelkedő átlagéletkorával egyenes arányban nő a demenciával érintettek száma. Az idősek számára speciális homloklebeny-terápiát és memória-fejlesztést is kínál a városi program.

Több célcsoport számára is hasznos és izgalmas lehet a családi műhelysorozat, az esetmegbeszélések, a bullyingról szóló csoportfoglalkozás, vagy a generációs kérdéseket feszegető nagyobb előadásorozat.

A helyi közösségfejlesztést szolgálja a Kalászi Mozi és a Kalászi Beszélgetős Estek elindítása is.

Fontosnak tartom, hogy városunk és környeztünk fejlesztése mellett a budakalásziak testi-lelki egészségére is jusson figyelem.

Az elmúlt évek lelkes szervezői munkájának, valamint az eredményes pályázatnak köszönhetően a most induló, ingyenesen elérhető programsorozatra kiváló előadókat és szakembereket sikerült meghívni Budakalászra. Szívből ajánlom figyelmükbe ezt a lehetőséget, melyben szinte mindenki megtalálhatja a számára érdekes programokat.

Forián-Szabó Gergely polgármester

A program a TOP_PLUSZ-3.1.3-23-PT1-2024-00067 „Helyi humán fejlesztések Budakalászon és Csobánkán” című projekt keretében valósul meg.

CSALÁDI MŰHELYSOROZAT

– 2. alkalom –

ANYÁVÁ VÁLÁS

SZÜLŐVÉ SZÜLETÉS, ÖSSZESZOKÁS, CSALÁDDÁ FORMÁLÓDÁS

2025/02/14 16:00-19:15
Kós Károly Művelődési Ház KÖNYVTÁRA

TÉMÁK:

- Szülés általi gazdagodás, személyiségfejlődés, lemondások
- A szülővé válás párkapcsolati vonatkozásai
- Anya- és apaszerepek
- Stresszkezelés
- Származási család problémái
- Nagyszülők

A csoportot vezetik:

Czike Zsuzsa
klinikai szakpszichológus, pár- és családterapeuta pszichoterapeuta

Hazai Melinda
egészségfejlesztő szakpszichológus, pszichoterapeuta

Az esemény díjtalan, de regisztrációhoz kötött.
Regisztráció: www.eselyeroter.hu

Budakalász Város Humán Programja
a korai fejlesztéstől a demencia megelőzéséig

ÖNKORMÁNYZATI ÉS HELYI HÍREK

Adóváltozások 2025 – cél az igazságos közteherviselés

2025-től a magánszemélyek tulajdonában levő, azonban jövedelemszerző tevékenység folytatására használt ingatlanok után a tulajdonosoknak nem kommunális adó, hanem építményadó bejelentési- és fizetési kötelezettsége keletkezik.

Budakalásznak tavaly az addig helyi fejlesztésre fordítható források jelentős részét az állami költségvetésbe kellett befizetnie. Az állami elvonás 2024-ben 215 millió forint volt, az önkormányzati ciklus végére pedig reálértéken közel 40 százalékkal csökkent a kötelező önkormányzati feladatok állami finanszírozása. Ahhoz, hogy a helyi szolgáltatások színvonala tartható legyen, jelentős összegekkel kell kiegészíteni a helyi adóbevételekből a bölcsődékre, óvodákra, közművelődésre vagy az idősokkal való törődésre szánt szűkmarkú állami finanszírozást.

2025-ben a kormány a helyi iparüzési adóbevételek egy részét is elvonja majd Budakalásztól. Az állami elvonások és a magas infláció miatt elkerülhetetlen volt a helyi adók megemlése.

A lakosságot a kommunális adó érinti

A képviselő-testület decemberi döntése után a magánszemélyek kommunális adója kilenc év után ingatlanonként tízezer forinttal, 24 ezerről 34 ezer forintra emelkedett. 2016-óta az infláció 65 százaléka volt.

Fontos tudni, hogy 2025-től a magánszemélyek tulajdonában levő, de jövedelemszerző tevékenységre használt ingatlanok után nem kommunális adó, hanem építményadó bejelentési- és befizetési kötelezettség keletkezik.

Nőtt a kedvezményezetttek köre

A rászorulóak számára a testület új kedvezmények bevezetéséről is döntött. Jövedelmi helyzetük alapján az egyedül élő, 65. életévüket betöltött budakalásziak 50 százalékos kedvezményre jogosultak. A képviselők a fogyatékkal élők kedvezményét is kiterjesztették, így azok is teljes mentességet kapnak a kommunális adó megfizetése alól, akik a háztartásukban tartósan beteg, vagy súlyos fogyatékkal élő gyermeket nevelnek.

Cél az igazságos és méltányos közteherviselés

Budakalászon egyelőre mindenki ugyanannyi adót fizet, függetlenül attól, hogy mekkora ingatlana van. A városvezetés célja az, hogy a méltányossági szempontok figyelembevételével igazságosabbá tegye az adózást. Ennek érdekében vizsgálják, hogy a környező településekhez hasonlóan Budakalászon is építményadó váltsa fel a kommunális adót. Az átállás alapos előkészítést és tájékoztatást igényel, ezért erre legkorábban 2026-tól nyílna lehetőség.

A vállalkozásokat terhelő adók

A vállalkozásokat terhelő adók esetében is infláció alatti emelést tartott indokoltnak a képviselő-testület. Az építményadó esetében 20 százalékos, a telekadó esetében 10 százalékos emelést hagytak jóvá. Mindkét adónem esetében 2022 őszén volt utoljára emelés (azóta 20% felett volt az infláció).

A változások bejelentése, adófizetés

Az építményadó-, telekadó-, magánszemélyek kommunális adója megfizetésével kapcsolatos adatváltozások bejelentése január közepéig volt esedékes, **az adók megfizetésének határideje 2025. március 15. illetve szeptember 15.** A helyi adókkal kapcsolatos kérdésekre a Polgármesteri Hivatal Pénzügyi és Adóiroda munkatársai a 06 26 340 266-os telefonszámon készséggel adnak tájékoztatást.

Negyven évvel ezelőtti környezetkárosítás gyanúja miatt indult vizsgálat

Korabeli szemtanúk beszámolóira alapozva felmerült a gyanú, hogy a nyolcvanas években Budakalász külterületén, a Barát-patak völgye és a Kevélyek között elhelyezkedő Ajmanica-fennsíkron ismeretlenek nagy mennyiségben fém hordókat ástak el. Budakalász utánajár a feltételezésnek és vizsgálatot kezdeményezett. Az információk pontosításához a Környezetvédelmi, Rendészeti és Városüzemeltetési Iroda munkatársai várják azok jelentkezését, akiknek tudomásuk van az esetleges környezetkárosításról: info@budakalasz.hu; telefon: 06 70 371 9984

Lenfonó kármentesítés – a hatóság korrigált

Decemberben beszámoltunk arról, hogy az állami vagyonkezelő nem teljesítette a Zöldhatóság által 2024-re előírt feladatait. Azt is jeleztük, hogy a Kormányhivatal határozatában tévesen úgy nyilatkozott, hogy a mérgező anyagokat tartalmazó szennyezés nem érint vízbázist.

Miután a Lenfonó gyárterület része a Szentendre Regionális Déli Vízbázis hidrogeológiai „B” védőövezetének, Forián-Szabó Gergely polgármester levélben hívta fel a Kormányhivatal figyelmét a határozat kijavítására és sürgette a kármentesítés mielőbbi megkezdését. Erről térségünk országgyűlési képviselőjét is tájékoztatta.

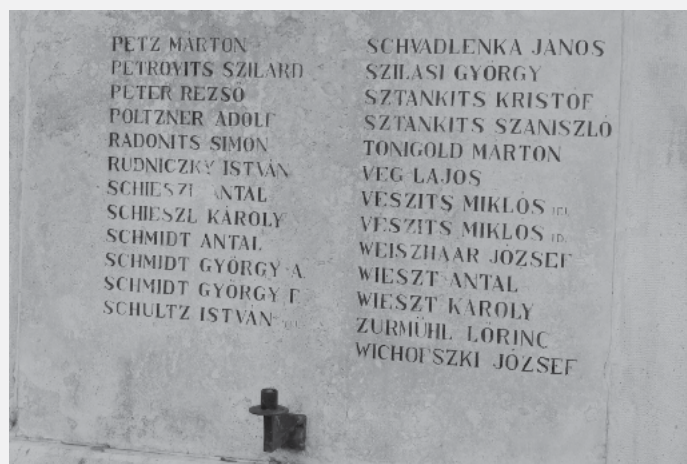
A Zöldhatóság rövid időn belül korrigálta a hibát, dr. Vitályos Eszter pedig levélben jelezte: megkereste az érintett minisztériumot, ahol az egykori szövőgyár területén feltárt szennyezés kármentesítésének feladataira az Európai Unió által finanszírozott Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz) keretében forrást különítettek el. Az országgyűlési képviselő beszámolt arról is, hogy módosítani fogják az Éves Fejlesztési Keretet és ebben már nevesítve fog szerepelni a budakalászi kármentesítés.

Budakalász 2021 januárjában vizsgálta meg a Lenfonó és Szövőgyár Ciklámen utcához közeli területének környezeti állapotát. A lesújtó eredmények alapján hatósági eljárás indult, ennek végén a Zöldhatóság a gyár egykori tulajdonosát, a Magyar Államot kötelezte a szennyezés felszámolására.

Ehhez a KEHOP Plusz forrásait használnák fel. Az Európai Unió szakpolitikai céljai közül ez a környezetszennyezés csökkentését, a biológiai sokféleség megővését és a fenntarthatóságot szolgálja. Az egykori gyárterület vízbázisvédelmi terület, Budakalász és 13 másik dunakanyari település lakóinak egészséges ivóvize származik innen.

Doni Hősök Emléktúra

1943-ban a Doni harcokban résztvevő 2. Magyar Királyi Hadsereg katonái és munkaszolgálatosai emléke előtt tisztelegve január 18-án a Magyar Tartalékosok Szövetsége megemlékezést tartott a budakalászi Szent Kereszt Felmagasztalása templom kertjében. Forián-Szabó Gergely polgármester beszédében megtiszteltetésnek nevezte, hogy immár hagyományosan a budakalászi Hősök emlékművétől indul a megemlékezés, majd felhívta a figyelmet arra, hogy a szobor talapzatán olyan kalászi hősök nevei olvashatók, akiknek a leszármazottjai köztünk élnek.

A XX. századi magyar történelem tragikus ellentmondásaként értékelte, hogy olyan családnevek is olvashatók a kőbe vésve, amelyek a II. világháború idején elhurcoltak, majd a háború után kitelepítettek névsorára is felkerültek. Varga Zoltán atya imája és áldása után koszorúzással zárult a budakalászi megemlékezés.

A Don-kanyari katasztrófa áldozataira emlékező túra a pomázi Hősök terén és a Városháza parkban folytatódott, majd Szentendrén a Kálvária téren, a II. világháborús emlékműnél, illetve a Sztaravodai úti elágazásnál található Hősi emlékműnél ért véget.

Elhunyt Varga János, a Corvin köz hőse

Január 25-én életének 85. évében elhunyt Varga János 1956-os Corvin köz hőse. Legutóbbi budakalászi előadásán a Faluház zsúfolásig megtelt dísztermében a falak tövében a földön is ültek a budakalászi fiatalok. Az orosz megszállók ellen Wittner Máriával együtt harcoló Varga Jánost és öt bajtársát 1957-ben tartóztatták le. A kommunista diktatúra a 17 éves fiút 13 évi börtönbüntetésre ítélte.

A 2011 Egyesület jelöltje nyerte az időközi választást

Dr. Kovács Márta 253 szavazatot (78,8 %), a függetlenként jelölt, de a Fidesz támogatásával indult Kotroczó Ferenc 68 szavazatot (21,2 %) kapott.

A 8. számú egyéni választókerület képviselője dr. Kovács Márta

Balogh Csaba képviselő váratlan halála miatt vasárnap időközi választás volt Budakalász 8. számú választókerületében. Decemberben két képviselőjelöltet vett nyilvántartásba a Helyi Választási Bizottság: a 2011 Környezet- és Értékvédő Egyesület jelöltjét, dr. Kovács Mártát és Kotroczó Ferenc független jelöltet. Az országos politikai pártok, illetve a tavaly júniusi önkormányzati választáson párttámogatással, illetve anélkül indult helyi egyesületek nem jelöltek senkit.

A 444.hu újságírója utána akart járni annak, hogy a politikai pártok miért nem indítottak jelöltet a budakalászi időközi választáson. Lávinger Ildikó az Egy Szívvel Kalászáért Egyesület – Fidesz-KDNP önkormányzati képviselője erről nem kívánt nyilatkozni, de a kampányhajrában kiderült, hogy a Fidesz a függetlenként nyilvántartásba vett Kotroczó Ferencet támogatta.

Az Otthonunk Budakalász Egyesület – DK, Jobbik, LMP, Momentum, MSZP, Párbeszéd szintén kompenzációs listán bejutott városi képviselője, Lázár Péter úgy nyilatkozott, hogy az ünnepi időszakot nem tartották megfelelőnek a kampányra, ugyanakkor jelezte, hogy a néhány hónapja őt jelölő pártokhoz nincs közük.

A január 19-i időközi választáson dr. Kovács Márta 253 szavazatot (78,8 %), Kotroczó Ferenc 68 szavazatot (21,2 %) kapott.

Vízvezetéképítés

Városszerte zajlik az Európai Unió támogatásával megvalósuló állami beruházás, amely a régió biztonságos vízellátását és a vízminőség javítását szolgálja. A város több pontját is érintő végleges burkolathelyreállítást a kivitelező az időjárás függvényében várhatóan kora tavasszal végzi el.

A Kőbányai út – Budai út – Árok utca közötti szakasz végleges helyreállítását szintén tavaszra ígéri a kivitelező, ekkor az Árok utca – Scholcz Ferenc utca környékén okozott károkat is kijavítják. A Kőbányai út külső, földutas szakaszán január közepétől dolgoznak, a végleges helyreállításra a teljes Kőbányai úti szakasz elkészülte után kerül sor.

A Kőbányai út és a Klisovác utca közti ideiglenes földút a balesetveszély miatt le van zárva a járműforgalom elől. Valamennyi forgalomkorlátozásról munkaidőben Fucskó László, a kivitelező Penta Kft. munkatársa részletes tájékoztatást ad: 06 30 221 3879.

10 hónapos rendőrzárór képzés indult

Bár a közrend fenntartása állami feladat, az akkut rendőrhány miatt az önkormányzatoknak jelentős forrásokat kell fordítaniuk a települések közbiztonságára.

Budakalászon a tíz főből álló városrendészet feladatainak többsége is a helyi közrend fenntartását szolgálja. A Szentendrei Rendőrkapitányság kérésére örömmel adtuk közre a rendőrképző intézmények felhívását a 10 hónapos rendőrzárór képzésről.

A hatóság pontosította a szennyvízszállítás és a költségelszámolás körülményeit

Decemberben beszámoltunk arról a budakalászi kezdeményezésre indult kormányhivatali eljárásról, amely a csatornahálózat-hoz nem csatlakozó kalászi ingatlanokon keletkező szennyvizek elszállításával kapcsolatosan indult.

2020 nyarán az illetékes hatóság a **MI.MI TEAM Kft.-t** jelölte ki a feladatra és a rezsicsökkentett szolgáltatási díjat **1800 Ft/m³ + áfa** értékben határozta meg.

Sok lakossági panasz érkezett arról, hogy a szolgáltató nem, vagy nem a megállapított díjon akarja elszállítani a szennyvizet. Olyan esetről is érkezett jelzés, hogy ki sem mentek a megbeszélte időpontban, helyette inkább „szippantási akadályra” hivatkoztak.

A szolgáltató legutóbb a határozatban szereplő leürítési helyszín változtatását jelezte akadálynak. A hatóság a nemrég kiadott módosított határozatában ezt a kifogást rendezte. Mivel a központilag befagyasztott rezsicsökkentett díj évek óta nem fedezi a szolgáltatás költségeit, a hatósági döntés a többletköltségek elszámolhatóságának módját is egyértelművé tette.

A közművekkel nem összegyűjthető szennyvizek elszállítása fontos közérdek, bízunk abban, hogy a hatóság döntésével fenntartható megoldás született.

Együttműködésre készülnek a polgármesterek

Január közepén informális tanácskozást tartottak a Szentendrei járás településeinek polgármesterei. Fülöp Zsolt szentendrei polgármester kezdeményezésére a kormány által meghirdetett Versenyképes Járások Programról egyeztettek.

A találkozó célja az volt, hogy a helyi gondok és az ebből fakadó fejlesztési igények bemutatása mellett a közös térségi célokat is meghatározzák és előkészítsék a Versenyképes Járások Programba való bekapcsolódást és a további együttműködést.

Informális tanácskozást tartottak a Szentendrei Járás polgármesterei, fotó: Bellai László / Szentendre.hu

A Szentendrei járás 13 településéről bőséges problémaeljár és fejlesztési igény állt össze. Az alulfinanszírozott önkormányzati kötelezettségeken túl számos olyan állami feladat is a listára került, amelyekre hosszú évek óta nem jut központi forrás.

A Szentendrei járás polgárai számára várhatóan rendelkezésre álló 500 millió forint nagyságrendű keret a régóta megvalósításra váró állami infrastrukturális fejlesztésekre (pl. elkerülő utak megépítése és az M0 folytatása, HÉV-felújítás) nyilvánvalóan kevés, csupán kisebb léptékű fejlesztésekben lehet gondolkodni.

Forián-Szabó Gergely azt javasolta a tanácskozás résztvevőinek, hogy a keletkező forrást ne sok különböző cél között szétaprózva, hanem egy-egy területre koncentrálni költsék el a települések. Ilyen célkitűzésnek javasolta az egészségügyi szolgáltatások fejlesztését, amely a járásban élő valamennyi lakos számára egyaránt fontos és hasznos. A térségi párbeszéd folytatódik, a részletekről beszámolunk.

A Szentendrei járás települései: Budakalász város, Csobánka község, Dunabogdány község, Kisoroszi község, Leányfalu nagyközség, Pilisszentkereszt község, Pilisszentlászló község, Pócsmegyer község, Pomáz város, Szentendre város, Szigetmonostor község, Tahitótfalu község, Visegrád város.

Mi is az a Versenyképes Járások Program?

A Versenyképes Járások Program égisze alatt a kormány a „gazdagabb” településektől a helyi iparüzési adóbevételek 2025-ben várható növekményét elvonná és a járások fejlesztésére csoportosítaná át. A területi felzárkóztatást állami vagy EU-s források helyett főként az önkormányzatok adóbevételeiből finanszíroznák. A Versenyképes Járások Program Budakalász esetében további 100 millió forintos központi elvonást jelenthet a korábbi szolidaritási befizetési

kötelezettségen felül, ami tavaly 215 millió forint volt. Magyarországon a járásek eddig területfejlesztési egységként nem működtek, a pályázati rendszer részletei továbbra sem ismertek.

A főváros felújítja a Flórián téri felüljárót

Az utolsó felüljítás óta több mint 20 év telt el, a felüljáró állapota azóta jelentősen leromlott. A felüljítás késleltetése a híd alatti forgalmat veszélyeztetné. Nemcsak az útpálya burkolatát építik át, hanem kijavítják a vasbeton szerkezet hibáit is. Megújul a híd szigetelése, pályaburkolata és új korlátok épülnek. A Flórián téri felüljáró felüljítása február közepén indul és jövő tavaszig tart. A lezárások idejére a tömegközlekedési lehetőségek bővítését ígérk. Erről és az alternatív útvonalakról a BKK folyamatosan tájékoztat.

Február 23-án a kitelepített kalásziakra emlékezünk

1946. február 22-én a kommunista hatalom ezer budakalászi német származású lakost űzött el otthonából. A tragédia nem csak a kalászi svábok életét forgatta fel, az egész település döb-benten fogadta a kollektív bűnösségre hivatkozó döntést. Azon a napon a többnemzetiségű lakosság harmadát zsúfolták be a Németországba tartó vagonokba.

A kalászi sváboknak 24 órájuk volt arra, hogy felkészüljenek. Fejenként egy 35 kilós csomagot vihetek magukkal, minden más maradt; rokonok, barátok, a ház, a bútorok, az állatok.

Az erőszakos kitelepítésre hagyományosan a kitelepítés napjához legközelebb eső vasárnap emlékeznek Budakalászon. **Az idei megemlékezés február 23-án 15:00-kor kezdődik a Szent Kereszt Felmagasztalása Templomban, majd a Budakalász HÉV állomáson található kitelepítési emlékműnél folytatódik.** Beszédet mond Forián Szabó Gergely polgármester, Illésné Zieba Marianna, a Budakalászi Német Nemzetiségi Egyesület vezetője, illetve Kutas Gábor, a kalászi Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöke. A megemlékezés hagyományosan a Schieszl Vendéglőben ér véget.

A II. világháborút követő etnikai kitelepítések szégyenteljes eseményei sok szenvedést okoztak a Közép-Európában élő kisebbségeknek. A határon túli magyarságnak éppúgy, mint az évszázadok óta itt élő németajkúaknak. A kommunista vezetés a magyarországi németeket kollektív bűnösnek kiáltotta ki és a „megbízhatatlan népcsoportot” az új Magyarország számára nemkívánatosnak nyilvánította. 1945 decemberében a Nagy Imre vezette Belügyminisztérium terjesztette elő a kitelepítésről döntő alaprendeletet.

A Budapestet körülvevő „sváb gyűrűt” kiemelten kezelték, hiszen az ország német anyanyelvű lakosságának jelentős része a Budakörnyéki és a Szentendrei járásekban élt.

Január végén ülésezett a Képviselő-testület

A napirendi pontok tárgyalása előtt dr. Kovács Márta, a 2011 Környezet- és Értékvédő Egyesület januárban megválasztott képviselője letette esküjét és átvette megbízólevelét. A testületi ülésen dr. Kovács Mártát a Humán Bizottság tagjává választották.

Forián-Szabó Gergely polgármester ezek után beszámolt a legutóbbi testületi ülés óta eltelt időszak legfontosabb eseményeiről. Jelezte: a kormány által meghirdetett Versenyképes Járásek Program kapcsán a Szentendrei járás polgármesterei egyeztettek. A program finanszírozását a kormány a helyi iparüzési adóbevétel 2025-ben várható növekményének elvonásából tervezi megvalósítani. Budakalász esetében ez az eddigieken túl további 100 millió forintos központi elvonást jelent.

Forián-Szabó Gergely beszámolt a budakalászi kezdeményezésre indult kormányhivatali eljárásról, amely a csatornahálózathoz nem csatlakozó kalászi ingatlanokon keletkező szennyvizek elszállításával kapcsolatosan indult, majd szolt az ESÉLY-ERŐ-TÉR Humán Fejlesztési Program elindulásáról is.

A polgármester jelezte, hogy aláírták a kivitelezői megállapodást, így február közepén elindul az Egészség ház bővítése, korszerűsítése. Az építkezés az év végére befejeződik, a munkálatok alatt az Egészség ház működése folyamatos lesz.

A rendkívüli napirendi pontok tárgyalása során a budakalászi köznevelési intézmények vagyonkezelői megállapodását is tárgyalták a képviselők. 2013-ban a közoktatás működtetése elkerült az önkormányzatoktól, Budakalász három általános iskolája és a zeneiskola a Váci Tankerület irányítása alá került. Mivel az ingatlanok tulajdonjoga nem változott, a felek vagyonkezelői megállapodást kötöttek, de ennek földhivatali bejegyzése elmaradt. A testület most azzal a kiegészítéssel fogadta el az új vagyonkezelői megállapodást, hogy az önkormányzati tulajdonú ingatlanok tanítási időn kívüli használatának feltételeit külön megállapodásokban rögzítik.

A testület ugyancsak sürgősséggel tárgyalta a Budakalász, Csobánka, Pilisszántó, Pilisszentkereszt és Pomáz Önkormányzati Önkéntes Tűzoltósága tagdíjmelési javaslatát és a fenntartási terhek arányosabb eloszlása érdekében a tagdíjak tevékenység-arányos differenciálását kérték. A testület elfogadta az Önkormányzati Önkéntes Tűzoltóság 2023. évi beszámolóját.

Budakalász csatlakozott az Élhető Települések Országos Szövetségéhez, amely egy olyan új önkormányzati szövetség, amely a fenntartható településfejlesztés elveit állítja a középpontba.

A Képviselő-testület tárgyalta a Budakalászi Munkás Sportegyesület (BMSE) jelentős közüzemi díjtartozásáról is és a törlesztőrészeklet megfizetéséről döntött. A jövőben a BMSE-nek a közüzemi díjakat havi elszámolással kell megfizetnie.

A testületi ülés zárt napirendi pontok tárgyalásával folytatódott. Elsőként egy településképi kötelezés fellebbezését tárgyalták, majd elfogadták a Lenfonó érintett bérlőit érintő túlhasználat kapcsán tett intézkedések beszámolóját. Végül az Arany János utca 3. szám alatti önkormányzati ingatlan bérbeadása kapcsán 10 igen és 1 nem szavazat mellett úgy döntöttek, hogy integratív gyógyászati központ létesüljön az ingatlanban.

KIBŐVÜL ÉS MEGÚJUL AZ EGÉSZSÉGHÁZ – átadás decemberben

Az Európai Unió 257,5 millió forintos támogatásával kibővül és megújul az Egészség ház. Fejlődhet az egészségügyi alapellátás, korszerű épületgépészeti rendszer és modern orvosi eszközök állnak a gyógyítás szolgálatába. A február közepén induló munkálatok alatt a gyógyító tevékenység folyamatos marad.

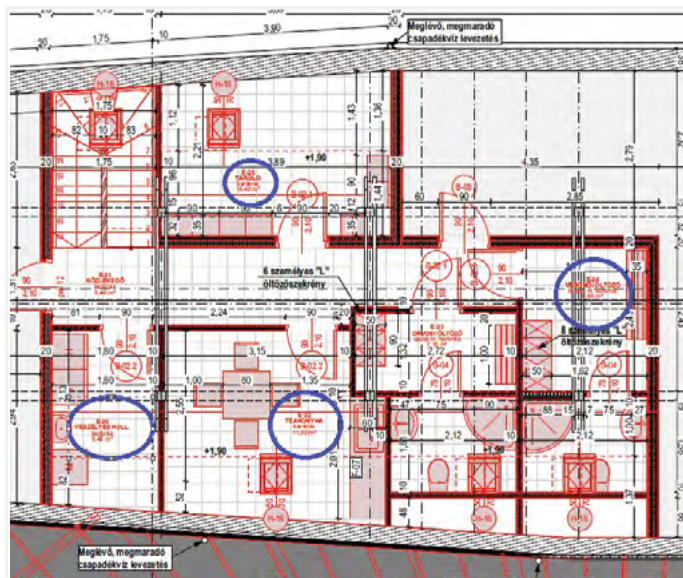
A szerződés aláírásakor Forián-Szabó Gergely polgármester kiemelte: a 12 évvel ezelőtt átadott épület kibővítése során új gyermekorvosi rendelő, új fektető, kibővített gyermekváróterem, egy új védőnői tanácsadó szoba, új játszószarok, új baba-mama szoba; a tetőtérben pedig öltözők, teakonyha és tároló épül.

Új műszerek, informatikai eszközök, bútorok és egyéb felszerelések is részei a fejlesztésnek. A fűtési rendszer is megújul. A munkálatok idején a gyermekorvosok betegrendelése a felnőtt szárnyban lesz biztosított, a védőnők pedig a megszokott helyen lesznek elérhetők. Az Egészség ház működése folyamatos marad – hangsúlyozta a polgármester.

Budakalász alapos előkészítő munka után pályázott sikerrel az Egészség ház bővítésére, gépészeti korszerűsítésére és új gyógyászati eszközök beszerzésére. Az uniós TOP Plusz pályázat „Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése” kategóriában beadott tervek alapján összesen 257,5 millió forintos fejlesztést hajthatunk végre.

Örömteli dolog, hogy Budakalászon egyre több a gyermek. Színvonalas ellátásuk azonban az egészségügyi és a gyermeknevelési infrastruktúra bővítését, fejlesztését igényli. Az elmúlt években ezért épült a Vasút soron új négycsoportos óvoda, és ezért újult meg kívül-belül a Telepi Óvoda is – mondta a polgármester.

Az Európai Unió által támogatott TOP Plusz pályázat azért volt fontos, mert a növekvő központi állami forráselvonás miatt kizárólag így lehet fedezetet teremteni a jelentős fejlesztésekre. A tervek és az építési engedély után októberben Budakalász kiírta a közbeszer-

zési eljárást a kivitelezésre. Az ajánlatok értékelése után a felek aláírták a megállapodást, így februárban elindulhat a kivitelezés. A munkaterület átadását követően 10 hónap áll a nyertes Pharos '95 Kft. rendelkezésre a munkálatok befejezésére.

A február közepén induló beruházás célja, hogy Budakalászon fejlődjön az egészségügyi alapellátás és modern orvosi eszközök álljanak a gyógyítás szolgálatába – hangsúlyozta Forián-Szabó Gergely polgármester.

Átmeneti helyére költözik a gyermekorvosi rendelő, így a gyermekek gyógyítása a kivitelezés idején is folyamatos marad

A gyermekorvosok rendelőjének területét átadták a kivitelezőnek, a gyermekorvosok a kivitelezés idejére új helyre költöznek. Az új gyermekorvosi rendelőt a főbejáraton belépve, a liftnél balra kanyarodva, a folyosó végén, szemben, a pszichiátriai szakrendelés helyén találjuk. A helyszínen táblák segítik a tájékozódást.

**Széchenyi Terv
Plusz**
Építjük együtt
Magyarországot!

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

ESÉLY
ERŐ
TER

KÖSZVÉNYKE
ALAPÍTVÁNY

ALZ HEI MER Café

A demenciával élők belső világa
megérthető, így a gondozás is könnyebb

Meghívjuk Önt és kedves Családját az Alzheimer Café rendezvényére a
Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár Dísztermébe (Budakalász, Szentendrei út 9.)

2025. március 12. 17.00

MEGHÍVOTT ELŐADÓ: Juhász Ágnes diplomás ápoló, demencia-specialista.

Az eseményen részt vesz a Kalászi Idősek Klubja, a budakalászi
Alzheimer Café védnöke dr. Göbl Richárd neurológus főorvos.

Az eseménysorozat megalapítója Balogh Csaba önkormányzati képviselő.
Házigazda Benkó Attila. A belépés díjtalan.

„A program a TOP PLUSZ-
3.1.3-23-PT1-2024-00067
„Helyi humán fejlesztés
Budakalászon és
Csobánkán” című projekt
keretében valósul meg.”

BUDAKALÁSZ VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA

A rendezvény támogatója Budakalász Város Önkormányzata.

INTÉZMÉNYI HÍREK

Kalász Suli

Iskolába hívogat a Kalász Suli

A Kalász Suli Általános Iskola a 2025/2026-os tanévben is szeretettel várja a leendő első osztályosokat.

Az 1.m a hagyományoknak megfelelően a művészetorientációs osztályunk lesz, ahová olyan gyermekek jelentkezhetnek, akik a művészet és a hagyományörzés által szeretnék megismerni a körülöttük lévő világot, ezen keresztül megszerezni azokat az élményeket és tapasztalatokat, amelyek a későbbiekben segítséget nyújtanak az önállóság kialakításához. A művészetek széles körének megismerésével ugyanis fejlődik a gyermekek kreativitása, kezdeményezőkézsége, a termékeny képzelőerejük, az érzelmi intelligenciájuk és a kritikus gondolkodás képessége is.

1.s osztályunk azoknak a kicsiknek nyújt jó lehetőséget, akiknek a mozgás, a játékos tanulás biztosítja a legnagyobb örömet. A sportorientációs osztályunk tantervébe a sportok széles körét építettük be, ezáltal kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek kondicionális és koordinációs képességeinek életkoruknak megfelelő, széles spektrumú fejlesztésére. Fontos, hogy a mozgásműveltségük sokoldalú és magasfokú legyen, mert a sport által fejlődik az önértékelés, a problémamegoldás, a koncentrációs készség, a kitartás, a szabálykövetés, a tolerancia és az együttműködés készsége.

Zeneiskola

November 25-én este a Faluház díszterme megtelt a népzene rajongóival, akik igazán színvonalas és szívet melengető esemény részesei lehettek. A Kalász Alapfokú Művészeti Iskolából Koller Dániel tamburásai, Papp Ágnes népi énekesei, valamint Csoóri Sándor és Soós Csaba népi vonósai szerepeltek. A kőbányai Kroó György Zene- és Képzőművészeti Iskolából Bódi Luca népi vonósai és Csonka Balázs tamburásai, valamint a szentendrei Vujicsics Tihamér Alapfokú Művészeti Iskolából Hódi Fruzsina énekes tanítványai léptek fel.

A Fekete Zsófia és Paár Júlia által szerkesztett Széles spektrumú zeneterápia című kiadványban (Medicina Könyvkiadó Zrt., 2024) egy teljes fejezet jelent meg Reikort Ildikó kolléganőnk tollából Pedagógiai zeneterápia címmel, amely honlapunkon is olvasható.

Decembertől partneriskolai együttműködési megállapodást kötöttünk a nemzetközi hírű Budapesti Fesztivál Zenekarral, amelynek keretében iskolánk növendékei részeseivé válhatnak a BFZ színes edukációs programjának. Még több részletet találnak honlapunkon a BFZ Partneriskola menüpont alatt.

Decemberben számos külsős fellépése volt a zeneiskolásoknak: a piliscsabai Idősek otthonában a magánének és hegedű szakos növendékek, a Kiskovácsiban lévő pszichiátrián gitárzenekarunk adott koncertet. Felkészítő tanárok Tóth Orsika, Lozsányi Soma és Károlyné Telek Judit voltak. Budakalászon is több intézményben muzsikáltunk: a bölcsődéseket és a Telepi óvodásokat Soós Zsófia szolfézs csoportja, a Nyitnikék óvodásokat Papp Ágnes népi énekes növendékei szórakoztatták karácsonyi dalokkal. A Napvirág Idősek Otthonában Menyhárt Mária fuvolistái, az Idősek Klubjában pedig tamburazenekarunk koncertezett Koller Dániel vezetésével.

A német nemzetiségi nyelvet diákjaink választható módon tanulhatják iskolánkban első osztálytól kezdve. Nagy hangsúlyt fektetünk a nyelvoktatásra és a sváb hagyományok öröklésére is. Tanulóink a 8. osztály végére eljuthatnak a B1-es nyelvvizsga szintig.

Akinek mindez felkeltette az érdeklődését, azokat várjuk szeretettel Iskolába hívogató programsorozatunkra, ahol szülők és gyerekek megismerhetik a Kalász Sulit, a német nemzetiségi nyelvoktatást és a két leendő tanítót: Anikó nénit és Kriszta nénit.

Kedves Szülők!

Várunk minden érdeklődőt a
Kalász Suli
„Iskolába hívogató”
programjaira
2025-ben!

- Szülői tájékoztató: január 28. kedd, 17:00 (Csak szülőknek.)
- Kézműves és német foglalkozás: február 10. hétfő, 17:00
- Tornatermi és német foglalkozás: március 5. szerda, 17:00 (Váltócipőt kérünk.)
- Bemutató órák: április 2. szerda, 8:00-10:00 (Csak szülőknek.)

Mindenkit szeretettel várunk!

www.kalaszguli.hu

December 13-án a III. Magyar Kortárs Kamarazenei Fesztiválon kiemelkedő teljesítményt nyújtott Tábori Júlia, furulya szakos növendék és H. Kürtösi Mónika korrepetitor, akik kiemelt arany minősítésben részesültek. Reikort Ildikó, Júlia tanára szakmai különdíjban részesült. Szívből gratulálunk Nekik! Január 11-én a Szent Ferenc Karitászcsoporthoz jótékonyági koncertjén léptek fel iskolánk növendékei és tanárai. A műsorban szerepelt a Családok kórusa és a Református kórus is, utóbbiban zenetanárok is segítettek a szolamok munkáját. A bevételből a budakalászi rászorulóknak fűtéstámogatását finanszírozza a szervezet.

Január 23-án Dr. Stachó Lászlónak, a Zeneakadémia tanárának Gyakorlásmódszertan és zenei képzeletfejlesztés című mesterkurzusát szerveztük meg az alapítványnak köszönhetően. A rendkívül jó hangulatú szakmai nap során nagyon izgalmas és tanulságos figyelemirányítási módszereket tapasztalhattak meg a résztvevő gyermekek és felkészítő tanárai.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk 2025. március 5-én szerdán a Faluházba: 9:00-14:00 óra között a VI. Kalászi Tavaszköszöntő Városi Népzenei Találkozóra, valamint 17:00-ra a Tavaszi Növendékhangversenyre. További részletek honlapunkon találhatók.

Hermeszné Uracs Mónika, igazgató

Telepi Óvoda

Hősök mindig kellenek – Új kaland a színpadon!

A Telepi Óvodában a január és a február most is a színház jegyében telik; a folyosókon visszhangzik újra és újra, hogy „Vajon mi lesz a mese címe?” vagy „Emlékszel tavaly, amikor jött a tigris és...”

Ez az időszak idén is eljött, nem is gondolnánk, hogy ez már a 20. mesénk.

Ezúttal egy olyan népmese kel életre, ami szuperhősökkel lesz Telepi ovisan tele!

Képzeld el, hogy a jól ismert Szélike királykisasszony története egyesül a szuperhősök világával. Ez az új, színekkel teli előadás garantáltan magával ragdja majd nemcsak a gyerekeket, hanem a felnőtteket is!

Egy kis előzetes a tartalomról: Honnan is kezdjük? Induljunk a királyi családtól: János királyfi apját, a bátor és bölcs uralkodót egy fura boszorkány irányítja. A boszorkány célja, hogy minden szupererőt magához ragadjon, mindenki felett uralkodjon és végső káoszba taszítsa a világot. De a végén kiderül róla, hogy ő is, mint minden ember, csak szeretetre vágyik.

A történet rengeteg izgalmat, kalandot tartogat, de emellett hőseinknek meg kell tanulniuk összefogni, legyőzni a saját fél-elmeiket és felismerni, hogy csak csapatként érhetik el a céljukat. A varázslatos látványvilág, a pörgős jelenetek és a szívet melengető tanulság garantálják, hogy az előadás felejthetetlen élményt nyújtson minden korosztálynak.

Reméljük, találkozunk! Február 27-én vagy 28-án 17 órától várunk benneteket a Faluházban. Ne hagyjátok ki ezt a különleges előadást, amely a népmesék és a szuperhősök világát ötvözi! A varázslat már készen áll - Mit gondolsz, te is része leszel?

Nyitnikék Óvoda

Kaland a jégen

Január 8-án, a Budakalászi Nyitnikék Óvoda Gólya csoportosai a budakalászi Cserkészháznál található Közösjegre mentek korcsolyázni. A gyermekeket két óvodapedagógus és egy dajka kísérte el a korcsolyapályához. A hét elején lehetőségük adódott már az óvodában gyakorolni a korcsolyázást görkorcsolyával, ahol fejlődhetett a gyerekek egyensúlyérzéke. A Szalonka utcai óvodából gyalogosan mentek a jégpályához, útközben pedig vidáman beszélgettek, mondókáztak, verseltek.

A Közösjegehez érve, először minden kisgyermek kapott egy számára megfelelő méretű jégkorcsolyát, és egy a fejére illő bukósisakot, majd mindenki jégre léphetett. Fokozatosan tanultak meg a jégen önállóan felállni, lépegetni és haladni.

Eleinte az esést és felállást gyakorolták, majd a csúszás következett. A gyerekek igyekeztek minél hosszabb ideig állva maradni és közben előre haladni a jégen.

Minden kisgyermek nagyon élvezte, volt, akinek eleinte nehezebben ment, de a végére mégis ráért az „ízére” és már ügyesen megállt és csúszott. Az 50 perc hamar elrepült, a gyerekek kimelegedve, elfáradva vették le korcsolyájukat, és megérdemelt jutalmként mindenki egy kis keksszel és innivalóval tömthette meg üres bendőjét. Hazafelé már szerencsére nem gyalog kellett menniük a kifáradt gyerekeknek, hanem a budakalászi Ági busz segítségével, gyorsan és kényelmesen érkezhettek vissza az Óvodába, ahol már várta őket a meleg ebéd és a megérdemelt pihenés. Mindenki fáradtan feküdt ágyba és nem kellett senkit sem altatni a délutáni pihenő alkalmával.

Pataktart Általános Iskola

A téli szünetből visszatérve, január közepén megrendeztük idei első társasjáték délutánunkat.

Nagy örömmre szolgál, hogy a 2025-ös évben is a hozzánk járó gyerekek és családjaik szívesen töltötték együtt a szabadidejüket iskolai keretek között.

A Bolyai Természettudományi Verseny Nyugat-Pest vármegyei régiós írásbeli fordulóján induló 4-5. évfolyamos diákjaink közül kiemelkedő eredményt ért el az 5.P osztály „Pacsirták” csapata, akik a 102 induló közül a 4. helyen végeztek. Köszönjük a gyerekek lelkiismeretes felkészítését Havjár Emőkének (4. évfolyam) és Tardyné Schlakker Zsuzsannának (5. évfolyam)!

Iskolánk január végén az alsó évfolyamos diákok számára rendezett Bozsik foci színhelyeül szolgált. A jó hangulatú eseményen a legkisebbek mérhették össze tudásukat. Köszönjük testnevelőinknek az esemény megszervezésében való részvételét!

A magyar kultúra napja alkalmából a magyar animációé volt a főszerep iskolánkban. Korosztályonként eltérő történetekhez - VUK, Lúdas Matyi, Macskafogó - kapcsolódó feladatokat oldhattak meg a gyerekek, a szünetekben pedig ismert és szeretett témába illő slágerek szóltak az iskolarádió hangszóróiból. Köszönjük a nap ötletes megszervezését Rédlyné Kovács Gabriellának, a fantasztikus díszleteket pedig Ali Valinak!

Szentistvántelevi Általános Iskola

Hurrá, esik a hó!

Az osztályok számára mindig izgalmas kihívás olyan programot találni, amely egyszerre szórakoztató, fejlesztő és emlékeztető. A 7.a, 7.b és 5.c-s diákjaink fantasztikus napot töltöttek Eplényben, a Bakony szívében. Mindenki megtapasztalta, hogy milyen szuper sílécen állni! A síelés nemcsak remek közös program volt, de testi-lelki feltöltődést is hozott hatalmas nevetésekkel, elmélyülő barátságokkal, élményekkel.

Centropa- Történetek egy családi albumból

A Szentistvántelevi Iskola kiemelten foglalkozik az elfogadásra való neveléssel. Ennek az egész tanévet felölelő programsorozatnak az egyik állomása a „Történetek egy családi albumból” c. foglalkozás. A Centropa egy nemzetközi oktatási és dokumentációs központ, amely elsősorban a közép-európai zsidó történelemmel és kultúrával foglalkozik. Célja, hogy a holokausztról, a zsidó közösségek múltjáról és kulturális örökségéről modern, diákok számára is érthető formában nyújtson ismereteket. A szervezet különlegessége, hogy személyes történeteket, interjúkat és archív fotókat használ, így az egyéni sorsok bemutatásán keresztül hozza közelebb a történelmet a diákokhoz.

A magyar kultúra napja

Minden évben, így idén is január 22-én ünnepeltük a magyar kultúra napját, amely nemcsak nemzeti identitásunk fontos kifejezése, hanem remek alkalom arra is, hogy közelebb kerüljenek diákjaink a kulturális örökségünkhöz. Ez az esemény arra emlékeztet bennünket, hogy Kölcsey Ferenc 1823-ban, ezen a napon fejezte be a Himnuszt, amely nemzetünk összetartozásának és történelmi emlékezetének szimbóluma, imádsága. Ez a nap különösen fontos a gyereink életében, hiszen a remek feladatok által még jobban megismerhették a magyar művészet, irodalom,

zene és néphagyományok gazdag tárházát. Színes programokkal kötöttük össze a tanulást a szórakozással.

Összefoglaló a felsős tanulmányi kirándulásról

A Szentistvántelevi Iskolában évek óta hagyomány, hogy a félévválasztó napon tanulmányi kirándulásra mennek diákjaink.

Ezek az alkalmak kiemelkedő szerepet játszanak abban, hogy a diákok a tanteremből kilépve gyakorlati tapasztalatokkal mélyítsék el tudásukat. Idén is változatos élményeket szereztek diákjaink a Szépművészeti Múzeumban, a Zene Házában, Visegrádon, a Csodák Palotájában, vagy épp a Vasarely Múzeumban.

Kulin Kati Fenntarthatósági verseny

Idén már második alkalommal indítjuk útjára a Kulin Kati Fenntarthatósági projekt-versenyt városunkban. Továbbra is célunk, hogy a diákok figyelmét a környezetvédelem és a fenntartható fejlődés fontosságára irányítsuk. A verseny keretében a budakalászi diákok kreatív és gyakorlati feladatokon keresztül mélyíthetik el ismereteiket a klímaváltozásról, a hulladéksökkentésről, az energiatakarékosságról és más, globális környezeti kérdésekről. A verseny során különös hangsúlyt kap az innováció, hiszen a résztvevők sok esetben saját ötleteik és megoldásaik által mutathatják be a fenntarthatóságot. A Kulin Kati Fenntarthatósági Verseny így nemcsak tanulási lehetőség, hanem inspiráció is Budakalász városának diákjai számára, hogy még inkább elsajátítsák a környezettudatos szemléletet. Szeretettel várjuk a budakalászi 3-4. évfolyamos diákok jelentkezését.

ANYAKÖNYV

**Szeretettel köszöntjük
Budakalász Város legfiatalabb lakóit!**

**Bánszegi Márton
Bartha Olívia
Herényi Júlia
Karl György Zsombor
Maris Anna Mária
Nagy Olívia Róza
Orosz Márk
Szabó Noel
Szabó Rebeka**

**Sok szeretettel gratulálunk!
Isten éltesse őket és családjukat!**

CSAPATJÁTÉKOS VAGYOK

Interjú Kampné Gilyén Máriával, a Humán Bizottság új vezetőjével

Kampné Gilyén Mária matematika-angol-etika szakos tanár, a Pataktartás Általános Iskola igazgatóhelyettese. Az önkormányzati választások után Budakalász 1. számú választókerület képviselőjévé, majd október közepén a Humán Bizottság elnökévé választották. Közel 30 éve él Budakalászon, 24 éve a Tanító utcában szintén pedagógus férjével és négy gyermekükkel.

Miért tartotta fontosnak, hogy közéleti szerepet vállaljon?

A közéleti szerepre kifejezetten nem vágytam, de kaptam egy felkérést vagy még inkább egy meghívást, amire örömmel mondtam igent. Az önkormányzati képviselői és – Balog Csaba halála után – a Humán Bizottság vezetése számomra azt jelenti, hogy most itt van feladatom. A feladatok pedig lehetőségek, hogy jobban tegyük a szűkebb és tágabb környezetünkben élők életét.

Hogyan fogadta a közvetlen környezete a képviselőjelöltséget és a megválasztását?

Szerencsére a családom örömmel fogadta a döntésem és a képviselővé választásomat. Eddig kizárólag pozitív visszajelzéseket kaptam a tanítványaim szüleitől is, támogatnak a közéleti szerepvállalásban. Bízom abban, hogy ez így is marad. A gyerekek is nagyon aranyosak voltak: a választási kampány végén szerettek volna a plakátjaimból emlékebe hazavinni. Az elején voltak fenntartásaim, de ezek hamar elmúltak. Csapatjátékos vagyok, ami azt jelenti, hogy személyes céljaim egy része megegyezik a 2011 Egyesület tagjainak céljaival, értékrendben is kötődünk egymáshoz.

Milyen az ideális lakóhely, mennyire áll ehhez közel Budakalász?

Az ideális lakóhely számomra, ahol közel vagyok a természethez, minél nagyobb a zöld terület, csend van és nyugalom. Budakalászon a természet közelsége adott: itt van a Duna, a Kevély, az Omszki park és a tavak. Ahogy más budapesti agglomerációs települések, úgy Budakalász is túlterhelte és zajossá vált. Ezzel együtt nagyon szeretek itt élni, remélhetőleg, ha majd egyszer megépül az elkerülő út, az csökkenteni fogja a településre zúduló forgalmat. Az 1-es körzetben is bőven vannak feladataink: a Dunapart természetközelségének megőrzése mellett a legfontosabb és egyben legnagyobb mértékű beruházás a csatornázás és az infrastruktúra fejlesztése. Szeretném, ha sikerülne a Gyöngyvirág utca vízelvezetését megoldani, az Omszki parkban pedig a futópálya felújítása, egy új ivókút létesítése, illetve a CBA melletti parkoló rendbetétele szerepel a tervekben.

Az intézményvezető-helyettesi feladatokon túl tanít is: angol, etika és matematika tanár. Milyen a viszonya a gyerekekkel?

Azt gondolom, hogy jó kapcsolatunk van velük, de talán meg kellene kérdezni tőlük is, hogy ők is így látják-e. Angolt pillanatnyilag nem tanítok, szerencsére sokan vagyunk az iskolában erre. Bár a

szakjaim közül a matematikát szeretem legjobban, nagyon kedvelem az etika órákat is, mert itt a diákoknak lehetőségük nyílik arra, hogy magukról beszéljenek. Egyre nagyobb igény van a gyerekek lelkének ápolására. Ezeken az órákon elmondhatják a gondolataikat és azt, hogy mit éreznek; a különböző csapatépítő játékok pedig még jobban segítik a velük való kapcsolódást.

Van-e példaképe, akire felnéz és ha igen, miért?

Nagyon sok olyan ember van az életemben, aki inspirált vagy akinek valamiért hálás vagyok. Nyilvánvalóan a legfontosabb személyek, akikre felnézek és megtanítottak az élet, a család és a munka szeretetére, azok a szüleim. Az általános iskolai osztályfőnököm vagy a gimnáziumi matematika tanárom – aki miatt matematika tanár lettem – meghatározó egyéniségek voltak számomra. Rendkívül hálás vagyok a gyerekeim orvosáért, de hálával gondolok a kőművesmesterre is, aki a házunkat építette. Természetesen nem hagyhatom ki a felsorolásból a férjemet és a gyerekeimet sem, akik az élet minden területén „tűkrőt” tartanak nekem.

Hogyan töltődik fel, mit csinál a szabadidejében?

Az érettségiig versenyszerűen kosárlabdáztam, annak ugyan vége lett, de a mozgás szeretete a mai napig megmaradt. A szabadidőmben ma is nagyon szívesen sportolok: leginkább kerékpározni szoktam a Duna-parton és a Pilisben, ezen kívül szeretek kirándulni, valamint több, mint húsz éve van egy röplabdacsapatom is, ahova heti rendszerességgel járok. A sport mellett az olvasás, színház, mozi, koncertek és a barátokkal eltöltött idő is segíti a feltöltődésemet.

Milyen vágyai, álmiai vannak, amiket el szeretne érni, meg szeretne valósítani?

Nincsenek túl nagy vágyaim, vagy álmaim: úgy élem a mindennapjaimat, hogy az egészen apró dolgoknak is tudok örülni: például annak, hogy a frissen sült kenyér illata betölti a házat. A diákjaimnak is próbálom ezt a pozitív életszemléletet átadni, remélem, hogy sikerül.

INTERJÚ

Marosvölgyi Judit

EGÉSZSÉG

A budakalásziak számíthatnak a figyelemre és a segítségre

– interjú dr. Bíró Irén reumatológussal

2024. október 1-től az Egészségházban elérhető a reumatológiai szakrendelés. dr. Bíró Irén reumatológus szakorvost kérdeztük szakmai pályafutásáról, a reumatológián jellemző betegpanaszokról, a megelőzés és a gyógyítás lehetőségeiről.

Miért választotta az orvosi hivatást?

Érettségi előtt egy évvel érelődött meg bennem az elhatározás, hogy orvos szeretnék lenni. A gyógyítás motivált, hogy segíthessek a beteg embereknek, szükség esetén a családomnak.

A Pécsi Orvostudományi Egyetemen 1975-ben vehettem át az orvosi diplomát, ezt követően az első munkahelyem Hévízen az Állami Gyógyfürdőkórház volt. Az intézmény profiljából szinte adódott, hogy a medicina akkor még fiatal szakirányát, a reumatológiát választottam.

Később Budapestre, a BM Kórház Rendelőintézetébe kerültem reumatológus szakorvosként, majd részlegvezető főorvos lettem. Közben belgyógyászatból is vizsgáztam. Négy kórházat érintő intézményi integrációt követően az új munkahelyem az azóta többször nevet változtató Honvédelmi Minisztériumhoz tartozó Állami Egészségügyi Központ lett. Véglegesen 2024 nyarán mentem nyugdíjba az akkor már Észak-Pesti Centrumkórház – Honvéd Kórház nevet viselő intézményből. 2024. október 1-jétől dolgozom a budakalászi rendelőben heti két napon.

Milyen panaszokkal fordulnak Önhöz a páciensei?

A reumatológiai betegségek rendszerint fájdalmasak és általában mozgáskorlátozottsággal járnak. Ez utóbbi sokszor azonnal észrevehető. Az idősebbek általában a gerinc, a csípő és térd degeneratív elváltozásaival, valamint csonttritkulás miatti tartós gondozás igényével keresnek fel. Az aktív állományúak terheléssel, mozgással, emeléssel összefüggő gerinc- és ízületi fájdalommal, gyulladásos elváltozással vagy anyagcsere-betegséggel jelentkeznek.

A panaszokat az orvosnak türelmesen meg kell hallgatnia és ez időbe kerül. Új betegnél az anamnézis, a fizikális vizsgálat, a diagnózis felállítása, a terápia megállapítása, ezek rögzítése, a fentiek megbeszélése szintén időigényes. Más tényezőket is mérlegelnem kell, mert nem hagyhatom figyelmen kívül a beteg családi-, szociális-, munkahelyi körülményeit és a pszichés egyensúlyi helyzetét sem. Ezek befolyásolhatják ugyanis a panaszait, de a gyógyulását is. Az orvos a konkrét panaszok alapján kezel, de a gyógyuláshoz a család és a környezet támogató segítsége is szükséges.

A hétköznapiakban sokszor visszaköszön, hogy milyen fontos a megelőzés. Mit mond erről a reumatológus?

Sokat beszélünk erről és keveset teszünk az érdekében. Unosuntalan emlegetjük szinte minden betegséggel összefüggésben a mozgás szerepét. Örömmel hallottam a betegeimtől, hogy Budakalászon aktív a közösségi élet, a nyugdíjasoknak például rendszeres csoportos tornát, kirándulásokat szerveznek. Hangsúlyos az étkezés befolyása a reumatológiai betegségekre. Például a csonttritkulás megelőzése érdekében fontos a megfelelő mennyiségű kalcium bevétele. A tej, a szárazsajtok fogyasztása sokat segít ebben. Az egészséges életmódnak azonban ára van, forintokban mérhető az egészséges, kiegyensúlyozott étkezés, és percben-óránként az ízületvédelmet, az izomerő növelését célzó rendszeres napi testmozgás. A szükséges pénz és idő azonban nem mindig és nem mindenkinek érhető el. Azt viszont mindenki megteheti, ha van belátása és kellő akaraterője, hogy nem rombolja fizikai állapotát cigarettával, alkohollal és drogokkal.

Milyen ellátásra számíthatnak a Budakalásziak a reumatológiai szakrendelésen?

Természetesen számíthatnak a kellő figyelemre, a segítőkészségre. A lehetőségekhez képest igyekszem mindent megtenni a gyulladásuk érdekében. A budakalászi rendelő helyi adottságai azonban korlátozottak, de biztosítani tudjuk a kúraszerű injekciózást. Ha indokolt, orvosi rendelvényre kiírunk gyógyászati segédesszert, így fűzőt, térd-, csukló-, könyök rögzítőt, botot, a csípőtörés megelőzését szolgáló safehip-et. A balneoterápia keretében a betegek a Széchenyi Fürdőben és a Lukács Fürdőben fizetős nappali kórházi ellátást vehetnek igénybe, amelyhez a beutalót szintén mi adjuk. Évente kétszer az egész ország területére érvényes kedvezményes gyógyfürdő beutalót tudunk biztosítani, amivel orvosi javaslatra négyféle kedvezményes kezelésben részesülhetnek, úgy, mint tó- és medencefürdő, szénsavas kádfürdő, iszappakolás, vízalatti vízszűrő-masszázs, csoportos vízalatti gyógytorna. Itt említem meg, hogy indokolt esetben a budakalászi lakosok is igénybe vehetik a rendelőintézeti beutalóm alapján a Visegrádi Rehabilitációs Kórházban történő ellátást.

A Szentendrei Város Egészségügyi Intézményei Rendelőintézetében a betegek részt vehetnek a csoportos és egyéni gyógytornán, a fizikoterápián, így az ultrahang-, TENS-, diadinamik-, interferencia-, mágnes-, lézer- és ingeráram kezeléseken is.

Gulyás Rita

A BUDAKALÁSZI LESZ AZ ORSZÁG LEGZÖLDEBB AUCHANJA – 296 új fa várja a tavaszt

Budakalász legnagyobb összefüggő burkolt felülete, területe az Omszk parki bevásárlóközpont parkolója. Az áruházak és a parkoló az Omszk tóhoz hasonló méretű hőszigetet alkotnak. Kulcsfontosságú tehát, hogy minél több árnyékot adó fa legyen itt. A helyi szabályozás a parkolóhelyek arányában írja elő a fásítást. 2023-ban a Környezetvédelmi iroda munkatársai megvizsgálták a területet és a 1319 parkolóhelyhez képest csupán 134 fát tudtak megszámolni, és azok egy része is félig vagy egészen kiszáradt.

Az önkormányzat az Auchan a zöldfelület helyreállítására és fejlesztésére kötelezte. Az őszi folyamán közel 200 négyzetméteren megújultak a cserjék és 296 új fát ültettek el a kertészek.

Az áruházak előtere és a parkolók között nagyon kevés fa maradt meg az elmúlt években. Budakalász a zöldfelület fejlesztéséhez ezek pótlását is kérte. A város ajánlásának megfelelően mostanra őshonos, a környezethez jól alkalmazkodó fafajok sora szegélyezi a parkolót. A parkolók közötti szigeteken és a bevásárlóközpont

területén lévő benzinkút környezetében is megfelelően iskolázott fákat találunk. A fák megfelelő gondozása érdekében tavasszal öntözőzsákot kerülnek a fák törzséhez, hogy a vízellátásuk állandó legyen és a zöldfelületek megfelelő ütemben fejlődjenek.

A bevásárlóközpont területén, a parkoló bejáratánál lévő a McDonald's-sal szemben Burger King gyorsétterem épült. A beruházó kérésére a képviselő-testület 2023-ban tárgyalta először az étterem ügyét, de az első tervek környezetvédelmi okokból elutasították. A cég ezután egy átdogozott, a környezet állapotára lényegesen igényesebb megoldásokat tartalmazó tervet készített, melyben a parkolóhelyek rovására már lényegesen nagyobb zöldfelület szerepelt.

A beruházást megelőzően Budakalász felmérte a terület fa és bokorállományát, közte a leromlott állapotú és kiszáradt fákat is. Az építkezés során 36 fát és 296m² cserjét vágta ki. A helyi szabályoknak megfelelően – a törzsmérők figyelembevételével – ezeket pótolta. Az elmúlt hetekben összesen 74 előnevelt fát ültettek el, és közel 300 négyzetméteren pótolta a cserjéket, bokrokat is. Budakalász a befektetővel korábban területrendezési szerződést is kötött, ennek megfelelően a társaság 50 millió forintot fizetett Budakalásznak.

A fák és a bokrok velünk együtt várják a tavaszt. A bevásárlóközpont zöldfelületének sorsát figyelemmel kísérjük, a hivatali környezetvédelmi munkatársai rendszeresen ellenőrizni fogják a növényzet fejlődését, gondozását.

Urbán Ákos

DR. GÁL KATALIN

az Egészségklub
ötletgazdája és
szakmai vezetője

Húsz éves az Egészségklub, a város kiemelt egyesületének meghatározó szerepe van a budakalásziak egészségmegőrzésében. A Budakalászi Hírmondó hasábjain cikksorozattal dolgozzuk fel a több, mint kétszáz kalászi együttműködéséből létrejövő Klub történetét. Ezúttal dr. Gál Katalinnal, az Egészségklub ötletgazdájával és szakmai vezetőjével beszélgettünk.

Miért az orvosi pályát választotta?

Mindig orvos akartam lenni, mert gyerekkoromban sokat voltam beteg. A tervem akkor kapott gellert, amikor matek-fizika tagozatra jártam és a fizikatanár, akit nagyon tiszteltem azt mondta, hogy minden lány eredendően hülye a fizikához. Így ismertem fel, hogy nem vesznek fel az orvosira és elkezdtem közgazdasági vonalra készülni. Aztán egy másik, szintén tisztelt tanárom egy dolgozat után azt mondta, hogy ilyen tiszta fejjel orvosnak kell mennem.

Hogyan került Budakalászsra?

Szentendrén laktunk, gyermekeim megszületése után nem akartam visszamenni a kórházba, ezért éveig álltam sorban állásért a környéken, és a kérdés mindig ez volt: mivel foglalkozik a férjem? - nem az, hogy milyen elképzeléseim vannak a körzeti munkáról. Szentendrén vagy Pomázon akkoriban nő háziorvos nem volt. A sors úgy rendezte, hogy '89 nyarán a három budakalászi körzeti orvos egyike gerincsérv műtéten esett át – ekkor már két nő is dolgozott háziorvosként Budakalászon –, de nem tudták szabadságra elengedni őket, így jöttem három hónapra nyáron helyettesíteni. Utána szerveztek egy 4. körzetet, ami hosszú huzavona után 1990. májusában nyílt meg, azóta itt dolgozom. Nyugdíjazásom után, 2021-ben átadtam a praxist dr. Rác Katalin kolléganőnek, aki a mai napig nyugdíjasként alkalmaz. Hálás vagyok a sorsnak, hogy 36 éve ez így történt, pedig amikor nem kaptam meg egy megüresedett szentendrei állást, azt hittem összedől a világ. Budakalász akkoriban a béke szigete volt, az emberek igényei mások voltak, összetartó falusi közösség volt a környező településekhez képest.

1990-től folyamatosan Budakalászon háziorvos?

Az egyetemen öt szakterületről tudtam, hogy azt biztos nem választom, ezek között volt a belgyógyászat és a körzeti orvosság is.

Aztán végzés után vidékre mentem, mert azt akartam, hogy a mély vízbe dobjanak és intenzív szakorvos szerettem volna lenni. Mivel nem volt üres állás az intenzív osztályon, egy évre belgyógyászati osztályra helyeztek. Ebből 5 év és egy szakvizsga lett, mert annyira megszerettem. Hálás vagyok ezért a nagyon kemény időszakért, mert megalapozta a későbbieket.

Tehát az első szakvizsga belgyógyászat volt.

Úgy van. Egyetem mellett három évet dolgoztam éjszakai nővérként traumatológián. Amikor Kalászsra kerültem, akkor még sebet is varrhattam, mert még nem voltak gyorsragasztók. Volt olyan betegem, akit megcsapott a traktor gőze, leégette a mellkasát, kórházba kellett volna mennie. A beteg ellenállt és ragaszkodott hozzá, hogy gyógyítsam meg. Ha nem lettem volna három évet a traumatológián, bajban lettem volna, de végül a beteg meggyógyult.

1982 óta tanít, miniszteri dicséretben is részesült, 1995 óta pedig egyetemi oktató.

Igen, kórházi munka mellett egy egészségügyi szakközépiskolában tanítottam belgyógyászatot. Volt olyan diákom, aki a szakközépiskolából indulva orvos lett és erre nagyon büszke vagyok! Miniszteri dicséretet Berettyóújfalun kaptam, a kórházi munkám elismeréseként. Szerencsés vagyok, mert mindig olyat csináltam, amit szeretek. Éveken keresztül orvostanhallgatók, rezidensek jöttek Budakalászsra gyakorlatra, illetve fél évenként első éves orvostanhallgatók a „Bevezetés a klinikumba” tárgyát ismerhették meg velem, kezdetben a Cuki Presszóban, később az Egészségházban.

Amikor a jelenlegi Egészségház épült, Ön tolmácsolta az orvosok véleményét a városvezetés felé. Hogy emlékszik vissza, mik voltak az orvosok szempontjai?

Az előző épület a maga korában nagyon jó volt. Három szobából álló rendelő volt a három körzethez. Kilencvenben a népesség növekedéssel együtt megalakult a negyedik körzet, akkor a 3 rendelőből 2 másfél szobásat alakítottak ki, amit melegváltásban használtunk. Akkor az nagy dolognak számított, hogy az asszisztentstől külön volt az orvos, és ehhez ragaszkodtunk az új épületnél is. A tájolásba pl. nem volt beleszólásunk. Ha süt a nap, a váróban világos és meleg van, a vizsgálókban pedig lámpafény. Volt, hogy egy torokvizsgálat során kimentünk az előtérbe, mert ott volt megfelelő fényviszony.

A megnyitóra Ön összegyűjtötte Budakalász egészségügyi történetét.

Az akkori önkormányzat kért fel egy megnyitó beszéd elkészítésére. Amikor készültem, arra gondoltam, hogy össze kellene szedni, kik dolgoztak itt. Ismerni kell a gyökereket ahhoz, hogy egészségesen fejlődjünk, és ez az élet minden területén fontos. Az Egészségház várójában láthatják a portrékat, azokat, akik sok szolgálatot tettek ennek a településnek. Felkerestem azokat az embereket, akik ismerték a régi orvosokat és az egyetlen név szerint ismert bába nénit. Egészen a harmincas évekig jutottam el. Ebben a munkában sokan segítettek, kiállítás szerveztek, a képeket elkészítették, anyagokat adtak át és sokan meséltek olyanok, akik már azóta nincsenek köztünk.

Hogyan emlékszik vissza az Egészségklub megalakulására?

2005-ben volt egy minisztériumi pályázat, aminek apropóján összefogtunk Szentendre, Pilisszentlászló, Kisoroszi és Budakalászlól a mi körzetünk. Ekkor jött létre az első Egészségnap, illetve a pályázat része volt egy lehetőség, hogy egészség klubot lehet szervezni. Ennek keretében indultunk és később csatlakoztunk a Rákellenes Ligához. Ahogy teltek az évek, a létszám növekedett, az igények is ezzel együtt és a "serdülőkort" elérve önállósodtunk, egyesületté alakultunk.

Az Egészségklub ötlete már a pályázati lehetőség előtt megvolt?

A lázcsillapítástól kezdve a hasmenésig alapvető dolgokban rengeteg tévhitel találkozottam, nagy szükség volt az ismeretterjesztésre. Az akkori oktatásban az egészségtan nem volt fontos, ezért az igény régen megfogalmazódott bennem. Számomra mindig fontos volt, hogy érthető legyen mindenkinek, hogy mi miért történik velünk, mit tehetünk a magunk megsegítéséért.

A kilencvenes években mennyire volt általános téma az egészségmegőrzés?

A megelőzés úgy értékelődik fel, ahogy az ellátás színvonala csökken. Bár Budakalász kiváltságos helyzetben van, aki utazik az országban, az láthatja, hogy az emberek magukra vannak hagyva. Az egészségügyet elsősorban a gyógyszeripar tartja fenn, a kutatásokra az ad pénzt. Ebből sok minden következik. Viszont egyre többet tudunk az alternatív gyógyászatról, a gyógynövényekről például, amit őseink kiválóan ismertek. A kakukkfűtea kivonatából készül a köptetők nagy része, de kakukkfűvet bárki tud nevelni, cserépben is lehet. Több ezer forint egy orrcsepp, de meg lehet tanulni fölszipázni azt a sósvizet. Felértékelődik az egészség főleg akkor, amikor elkezd romlani. Minél többet költesz az egészségedre, annál kevesebbe kerül a betegség – tartja egy kínai mondás, és ez nem csupán az anyagiakra vonatkozik. A rendelőkben egyre kevesebb idő jut egy betegre, a beszélgetésre is kevés, de az Egészségklubban megoszthatjuk a tapasztalatainkat egymással. Ma már mindenkinek külön felelőse van, a kirándulásoknak, színházba-járásnak, kézműves foglalkozásoknak, tornáknak és egyre több dolognak. Sokaknak csak annyi energiájuk van, hogy ezekre elmenjenek. Mivel a magány nagyon rossz hatással van az egészségre, csak a szimpla jelenlét is nagyon fontos mindenki szempontjából.

Az elmúlt két évtizedben rengeteg jó előadónk volt, az orvos előadók támogatták a munkánkat azzal is, hogy ingyen tartottak előadást, a klubtagok munkáival, például lekvárral köszöntük meg nekik.

Milyen kihívásokkal találták szembe magukat az induláskor?

Az indulás időszaka akkor volt, amikor pl. testvérek azért nem be-

széltek egymással, mert az egyik politikailag másképp gondolkozott, amikor megkülönböztető jelvényt hordtak és ez bejött az orvosi rendelőbe. Durva volt átélni és megfogadtam, hogy ha mi elindulunk, akkor ahhoz kőkeményen ragaszkodni fogunk, hogy a politizálás a klubon belül kizárt. A mindenkor önkormányzat hozzáállásáért köszönetet mond az Egészségklub, sok ciklust átélünk, de egy sem volt, aki ne támogatta volna a működésünket.

13 évig úgy működtünk, hogy nem volt helyünk, végül 2018-ben megkaptuk és felújítottuk a jelenlegi épületet. Ahogyan az Egészségházat megelőző épületet is hiba degradálni, hiszen a falu akkor saját erőből építette, de tovább kellett lépni. Itt is tovább kellene, mert vannak problémák, de miből? Ennek a jelenleginek az az értéke, hogy nagyon sok klubtag önzetlen munkája, tenni akarása van benne.

Hogyan indult a praxisközösség és mit jelentett a gyakorlatban?

A praxisközösség a pályázatok miatt fontos, plusz forrást tudunk elérni összefogva más körzetekkel. 2005-ben kezdődött az, hogy hasonlóképpen gondolkodó háziorvosok összefogtunk: Szentendre, Pilisszentlászló, Kisoroszi 1-1 kollégával társult a mi körzetünk. 2017-ben egy újabb praxisközösség pályázat kapcsán már tudtunk alkalmazni gyógytornászt, pszichológust, dietetikust, és ezek a praxisok ingyen küldhették a betegeiket például diétás tanácsadásra, tornára, jógára, de nordic walkingra vagy alvási apnoe szűrésre is. Az Egészségklubbal is össze lehetett vonni ezeket az ingyenes programokat. Hivatalosan alvási apnoe szűrővizsgálatra hónapokat kellett várni, de így előszűrésre már volt lehetőségünk és ez sokat számított.

Mi volt ez Egészségklub szerepe a Covid alatt?

Amire jött a Covid, fontos kapcsolatrendszerek alakultak ki. Bár a programokat nem lehetett megtartani, de a kapcsolatoknak hála megszervezték a klubtagok azoknak a bevásárlását, akik nem mehettek ki és életben tartották a magányos embereket azzal, hogy volt kivel telefonon beszélni. A kapcsolatok nagy részét a karantén megerősítette.

A klubtagok közötti társadalmi különbségek nem jelentenek akadályt?

Ebbe a klubba azok jönnek, akiket ugyanaz a cél vezérel, akiknek ugyanaz fontos: az EGÉSZSÉG. Azok jönnek, akik tesznek is érte, olyan ismereteik vagy tapasztalásaik vannak, amivel segíteni tudnak másoknak, éreznek annyi energiát magukban, amiből másoknak is jut, vagy éppen olyan élethelyzetben vannak, amikor mások önzetlen segítsége sokat számít. Ez nem az a terep, ahol szerephez jut a társadalmi különbség.

Urbán Ákos

Palánta Mezőpalatkai táncok.
Koreográfus: Hermész Benedek, Pukli Gabi, Petrik Zsuzsanna

Új év, újra Farsang

Alapítványi bált tartott a Lenvirág

Január közepén a Faluházban tartotta hagyományos alapítványi bálját a Lenvirág Táncegyüttes. Városunk kulturális életének egyik legnépszerűbb együttese a magyar néptánc és a népi hagyományok ápolását és a közösség összetartozásának erősítését tűzte ki célul. Változatos programokkal, finom ételekkel és vidám hangulattal készültek, nem véletlen, hogy fergeteges mulatság lett az est vége.

A Kenderkóc, a Palánta és a Lenvirág korcsoport mellett a Lenvirág Táncegyüttes senior társulatból, az egykori Lenmamik csoportból alakult LenFonó táncegyüttes is látványos fellépésekkel szórakoztatta a vendégeket.

A farsang jegyében humoros, tréfás koreográfiákat adtak elő, amelyek különleges hangulatot teremtettek. Kreatív jelmezek és mulattató elemek tarkították a magyar néptánc sokszínűségét bemutató előadásokat.

A Görömbő Kompania interaktív műsorában a vendégek is aktív szereplőkké váltak. Az előadás a népi hagyományokat játékos, szó-

rakoztató formában mutatta be és minden korosztály számára felejthetetlen élményt nyújtott.

A muzsikáról az est folyamán Soós Csaba és barátai gondoskodtak. Autentikus magyar népzenejükkel nemcsak a táncosokat kísérték, hanem a szünetekben is remek hangulatot teremtettek, a vendégek körében is nagy sikert arattak.

A vacsora házas mivolta Szűcs István és felesége, Szűcsné Papp Erika ízlését dicsérte, természetesen nem maradhatott el a farsang jegyében a farsangi fánk sem – 440 darabot szolgáltak fel belőle! Biztosítva a családi hangulatot, az ízletes fogások után

Forró Anna – énektanító

Lenvirág ifjúsági Palánta csoport a próbán

Görömbő Kompania: Tóth Zsombor - duda, Balla Péter - tekerő

– a LenFonó táncosainak és a támogatóknak hála – a vendégek házi készítésű sütemények közül válogathattak.

A tombolán a kicsik és nagyok értékes nyereményeket nyerhettek, míg Kahoot kvízzátékkal bővíthették ismereteiket a magyar néptáncról és a Lenvirág Táncegyüttes történetéről, valamint a báli események furcsaságairól.

A bál sikeréhez a Lenvirág Táncegyüttes támogatói is hozzájárultak. A Kós Károly Művelődési Ház nemcsak a helyszínt biztosította, hanem évek óta elkötelezetten támogatja az együttes munkáját. Budakalász Város Önkormányzata ezúttal is jelentős segítséget nyújtott a helyi kulturális értékek megőrzéséhez, a programok megvalósításához.

*Lenfonó táncegyüttes - Magyarlapádi táncok
Koreográfus: Velner Klára, Pethő Miklós*

A Budakalászi Lenvirág Alapítvány aktívan részt vett az esemény szervezésében, ahogyan a Schieszl Vendéglő és Borház is. A táncosok szülei és családtagjai önkéntes munkájukkal, felajánlásaikkal és aktív részvételükkel erősítették a közösséget.

Végül, az egyesület ezúton is köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik személyi jövedelemadójuk 1%-ának felajánlásával támogatják munkájukat.

Az alapítványi bál ismét bebizonyította, hogy a Lenvirág Táncegyüttes pártfogóikkal közösen képes valódi értékeket teremteni. Az esemény bevétele hozzájárul ahhoz, hogy az együttes továbbra is méltó módon ápolhassa és népszerűsíthesse a magyar néptánc hagyományait.

Aki nem tudott részt venni ezen a programon, ne keseredjen el, mert február 21-én mindenkit vár a Lenvirág Táncegyüttes táncháza!

Marosvölgyi Judit

*Szerepcsere farsang idején. Kenderkőc csoport Felcsíki táncok.
Koreográfus: Sz. Pukli Gabriella és Hermes Benedek*

A MAGYAR KULTÚRA NAPJA

KORTÁRS ÉS HAZAI

Január 22-én ünnepeljük a magyar kultúra napját, Kölcsey Ferenc 1823-ban ezen a napon tisztázta le a Himnusz kéziratát. A jeles alkalomra színvonalas képzőművészeti és zenei programmal készült a Faluház. A Rózsavölgyi Gyöngyi divatfotós különleges képeit felvonultató tárlat megnyitója és az Ascher Oszkár színház Cseh Tamás estje közös múltunk jövőnek szóló üzeneteivel rezonáltak bennünk.

Január 23-án Müller Péter Sziámi író, költő, előadóművész szavai kíséretében ismerkedhettek meg a résztvevők Rózsavölgyi Gyöngyi sajtóságos, már-már többdimenziós fotómontázsaival.

„Amit én gondolok egy lemezborítóról, arra bármelyik képe alkalmas.”

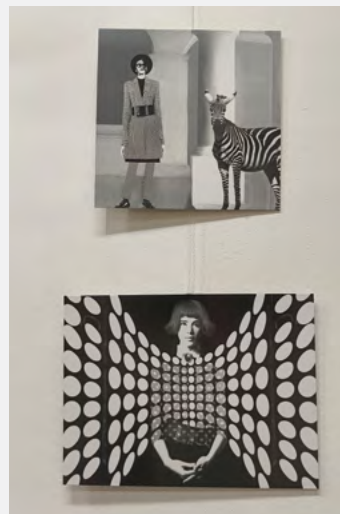
Vértess György rock-fotográfus mutatta meg egykor Rózsavölgyi Gyöngyi munkáit Müller Péter Sziáminak, aki azonnal rajongóivá vált a mély és többszörös jelentéstartalommal bíró képeknek.

„Mámorosan szeretem Gyöngyi munkáit.” – vallotta be az előadóművész, aki szerint ezek közül a képek közül bármelyik életük legjobb lemezborítója lehetne.

Képi világával egyenesen érzéki örömet szerez befogadónak, akár a testi szerelem vagy mint amikor ajándékot kapunk –, eként próbálta plasztikussá tenni Müller Péter Sziámi az élményt, amit a képek előtt állva átél a kiállításra érkező. Meghitt és egyúttal

Müller Péter Sziámi

többértelmű pillanatoknak lehetünk tanúi; szerinte addig érdemes nézni Gyöngyi képeit, amíg meg nem fejtjük a rejtélyt, amit hordoznak. Úgy véli, olyan sokáig kell a képek előtt állni, amíg ezek a történetek fel nem sejlének előttünk.

Az író mindegyik képben egy egyedi és olykor bizarr már-már költői kiterjesztést vélt felfedezni, amely által az alkotás több lesz saját magánál: egy befelé haladó térérzékelést tesz lehetővé a befogadó számára.

Rózsavölgyi Gyöngyi nem klasszikus értelemben vett fotográfus: fotokollázsokat, montázsokat készít, számtalan magazinnak dolgozott, olyanoknak, mint az Ez a Divat, a Képes Újság vagy a Nők Lapja. Így vall saját művészi univerzumáról:

„Képeimben sűríttem a mai világ és életünk abszurdításait. Majd minden fotóm egy történetet mesél el vagy szimbólumokat rejt, az egyszerű szépségtől a bizarr szituációkig. Üzeneteimet a mai valóságról, zűrzavaros világunkról, halandó emberekről, a saját „álmaimban” keresztül mutatom meg. Ezek a képeim nem egyszerű montázsok, kreatív ötleteimmel ötvözöm a hagyományos fotográfiát és a modern fotótechnika lehetőségeit.”

A Gyöngyi meséit március 17-ig, a Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár nyitvatartási idejében lehet megtekinteni a Galériában.

„Cseh Tamást játszani mindig jó lesz – és kell is!”

Így vagy úgy Rózsavölgyi Gyöngyi ugyanannak a popkultúrának a része, mint Cseh Tamás, egyazon korszak látásmódját reprezentálják mindketten – csak más műfajban. A Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas zeneszerző, énekes dalainak felidézésével egyúttal a születésnapjára is emlékeztünk. Hegyi Norbert és Joós Tamás előadóművészek a budapesti Ascher Oszkár Színházból érkeztek Budakalászra, hogy „Átlátszó víz legyen...” című műsorukkal leróják tiszteletüket közös idoljuk előtt. A 2013-ban Cseh Tamás születésének 70. évfordulójára készült emlékest már közel kétszáz előadást élt meg, mégis minden alkalommal más egy kicsit, hiszen a hatalmas életmű, az előadók számára elérhető repertoár lehetővé teszi, hogy az adott alkalomhoz és a közönséghez igazítsák a műsort – tudtuk meg az a zenészekről.

Hegyi Norbert és Joós Tamás ezúttal a '60-as, '70-es évek megidézése mellett későbbi dalokat is megénekeltek a budakalászi hallgatóság előtt – hol könnyeket, hol mosolyt csalva a közönség szemébe, arcára. A gitáros-vokális műsorszámokat a dalok születésének körülményeiről szóló anekdotákkal tarkították. Igazi kuriózumnak számított, ahogy a művészek a fővárosunkról és az évtizedekkel ezelőtti korszakokról különböző időszakokban, de szinte azonos hangnemben íródott dalokat szorosan egymáshoz fűzték egyfajta egyéget alkotva. A legendás szerzőpáros, Bereményi Géza és Cseh Tamás barátságának lenyomatát viselő művek sokasága egyúttal éles korrajz is. Az előadók megfogalmazása szerint ezekre a dalokra mindig lesz igény – és nem csak Cseh Tamás kortársai számára, hiszen generációkon átívelő üzeneteket közvetítenek.

Hegyi Norbert / Fotó: Szabó Zoltán

Joós Tamás / Fotó: Szabó Zoltán

Hegyi Norbert és Joós Tamás / Fotó: Szabó Zoltán

A problémák örökérvényűnek – jöllehet, vannak közöttük olyanok, amelyek igényelnek történelmi háttérismeretet a prózai szerepeket éppúgy alakító, de alapvetően basszusgitáros szerint.

„Amit Cseh Tamás egyedül tudott a színpadon, azt mi ketten se tudjuk megközelíteni, de igyekszünk.” – vallotta be Hegyi Norbert, aki előadótársához hasonlóan kamaszkora óta rajong Cseh Tamás munkásságáért.

„Ezek a dalok iránytűk voltak nekem.”

A máskülönben régizenet, történeti énekeket és népdalokat is játszó Joós Tamás úgy emlékezett vissza, ő maga is 16 éves lehetett, amikor először hallotta Cseh Tamást énekelni, attól fogva követte a Bereményi Géza verseit megzenésítő előadó munkásságát:

„Azt nagyképűség lenne állítani, hogy a közeli baráti körébe tartoztam, de volt szerencsém személyesen is ismerni, amikor művelődési házakat vezettem Budapesten: Cseh Tamás egy igazi humanista volt.” – emlékezett vissza az est ötletgazdája, aki szerint a kultusz igazán a dalszerző halála után értékelődött fel köszönhetően annak, hogy egy szélesebb réteg is felfedezte magának a zenéjét.

Míg Joós Tamás a korai zsenéket helyezte előtérbe a repertoár kialakításakor, Hegyi Norbert a szürreálisabb darabokat kedveli jobban az életműből. Így hallhatta a helyi közönség ezúttal a Levél Nővéremnek I. és II. részének több szerzeményét is vagy a Krakkói vonat című számot, de az előadópáros egy új tétellel is készült, amelyet még nem játszottak a műsor története alatt: a Glon-glon-glonggal a közönséget is megénekellették. A Faluház dísztermében még sokáig visszhangzott a jól megérdemelt taps, ami a Cseh Tamás iránti tisztelet és szeretet jele is volt.

Marosvölgyi Judit

NACHRICHTEN

Közös koncert

A Lustige Schwaben kórus hagyományos adventi koncertje előtt első alkalommal német-magyar kétnyelvű örömvasárnapi ünnepi szentmisén vehettek részt a Szent Kereszt Felmagasztalása katolikus templomban látogatók.

A szentmisét Heiter Robert Gottfried, a Lustige Schwaben kórus korábbi karnagya, a szombathelyi egyházmegye papja mutatta be. A zenei szolgálatot a Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Vegyeskar látta el Sebestyén János vezetésével.

A szentmisét követő adventi koncerten először lépett fel a kalászi Lustige Schwaben vendégeként a solymári Corvinus Vegyeskar, valamint a rákospalotai Tavasz Női Kar, akik igazán meghitté tették az estét.

A kalászi közösséggel együtt ünnepelt Gallai Gergely, a német parlamenti képviselő kabinetvezetője, valamint Rierpl Erika, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata északi régió irodavezetője.

Lustige Schwaben kórus

A koncertet követően a templomkertben forralt borral és forró teával, valamint édes és sós süteményekkel készültek a szervezők, akik ezúton is köszönetüket fejezik ki azoknak, akik sütemény sütéssel vagy egyéb szolgálatukkal járultak hozzá az est sikeréhez.

Sváb bál volt a Faluházban

Hatalmas érdeklődés, telt ház és hajnalig tartó mulatság volt a budakalászi Német Nemzetiségi Egyesület a hagyományos sváb bálján.

Az első Schwabenball-t 1998-ban tartotta a közösség, az idei volt a 25. jubileumi. A vendégeket a megszokottak szerint üdvözlőitallal vártuk, az asztalokat a magyarországi németiség jelképével, rozmaringgal díszítettük. A bál a hagyományokhoz híven az egyesületi vezetők bevonulásával, majd a himnuszok

eléneklésével kezdődött. Bemutakozott az autentikus magyarországi német táncokat előadó Ährenndorf – Budakalászi Német Nemzetiségi Táncscsoport, akik a Szomorer Jungs zenekar élőzenés kíséretében fergeteges műsorral lepték meg a közönséget. A hajnalig tartó bált minden korosztály élvezte.

A budakalászi német közösség február-márciusi programjai

Február 19. Iskolai német vers- és prózamondó verseny (Kalász Suli)

Február 23. 15:00 Megemlékezés a budakalászi sváb nemzetiségű magyarok kitelepítésének 79. évfordulója alkalmából (Katolikus templom és Budakalász HÉV-állomás)

Február 24. Iskolai megemlékezés a kitelepítés évfordulójáról (Kalász Suli és Budakalász HÉV-állomás)

Március 3. Regionális német vers- és prózamondó verseny (Kalász Suli)

Március 4. 17:30 Német Nemzetiségi Önkormányzat közmeghallgatása (Faluház - díszterem),

18:00 Budakalászi Német Nemzetiségi Egyesület éves közgyűlése (Faluház - díszterem)

Március 4. 18:00 Hagományőrző farsangtemetés - "Trinkhoffer Sári ismét bekrepírozik" (Faluház - nagyterem)

Március 18. 18:00 óra Tiszta Sváb című film vetítése, majd azt követően beszélgetés Sós Ágnessel, a film rendező-producerével (Faluház - díszterem)

ÚJ TÁNC TANÁR ÉRKEZETT AZ IFIKHEZ

СВЕЖЕ ВЕСТИ

Fotó: Gulyás Gergő Facebook oldala

Januártól Gulyás Gergő a Rozmaring Szerb Táncgyűttes ifjúsági csoportjának tánctanára. Az eddigi oktató a 20 éves jubileumi est után távozott a junior csoport éléről, ezért keresnünk kellett helyére valakit, aki tovább foglalkozik ezzel a korosztállyal.

Nagyon örülünk, hogy egy szimpatikus, ambiciózus fiatal tánctanárt találtunk, aki nemcsak a szerb, de a magyar táncokban is járatos. Szerb tánc tudását a deszki Bánát Szerb Táncgyűttesben alapozta meg. Jelenleg a Magyar Táncművészeti Egyetem Tánccs és próbavezető szak néptánc szakirányán tanul, mellette több

éves tapasztalatot szerzett a Szeged Táncgyűttes táncosaként és próbavezetőjeként. A Budapest Főváros Bartók Táncgyűttes táncosaként és oktatójaként gyermek és ifjúsági utánpótlás csoportokkal is foglalkozik.

Gergő, hogy ismerkedtél meg a szerb táncokkal?

Sokadik generációs magyarországi szerb-magyar vegyes családból származom. Óvodás korom óta táncolok, így korán elkezdtem az ismerkedést a szerb és a magyar néptáncal. A szerb néptáncokkal a battonyai szerb bálokban, nemzetiségi néptánc táborokban találkoztam először. A szerb folklór iránti érdeklődésem itt hamar megmutatkozott, 11 évesen a táborokban már a felnőtt csapatban táncolhattam. Ezt követően töltöttem el jó pár évet a Bánát Táncgyűttes táncosaként.

Az egyetemi tanulmányaidat hogyan tudod a szerb tánc tanításánál alkalmazni?

Az egyetemi keretek között lehetőségem van beletanulni a Magyarországon élő nemzetiségek táncaiba, valamint egyéb európai és dél-amerikai táncokba is. Ez tágítja a mozgáskultúrámat és a táncokról alkotott képemet. Tanultam emellett balett technikát, és többféle táncoktatási módszertant. Talán a legfontosabb dolog számomra az, hogy az általam tanított táncosok megértsék az adott táncot, annak alapvető ok-okozati összefüggéseit, ezáltal lényegesen közelebb kerülve azok hagyományos interpretálásához. Különösen fontosnak tartom a saját és nemzetiségünk határon túli táncainak, dalainak és zenéjének a megismerését, hogy identitásunkat érdemben tudjuk megtartani.

Mik a terveid a budakalászi junior csapattal?

A Rozmaring Szerb Táncgyűttes ifjúsági csoportjából nem versenycsapatot szeretnék kinevelni. Azt szeretném elérni, hogy az általam képviselt, eddig kialakított és tanulmányaimmal párhuzamosan folyamatosan bővülő módszertani tudással a régebb óta tán-

colók tudása is gazdagodjon, fejlődjön. Az újonnan érkezők pedig olyan alapot kapjanak, amelyre tudnak majd a későbbiekben építkezni. Nem mellesleg a tánc, a néptánc a világ egyik legjobb kardió-edzése; pár hónap táncolás után már alakulnak az izmos vádlik és combok – ráadásul szinte erőfeszítés nélkül, hiszen a zene és a tánc sodrása, lendülete, a közösség ereje észrevétlenül, de nagyon hatékonyan fejleszti nemcsak a testet, de a lelket is.

A Rozmaring ifjúsági csoport várja 14-25 évesek jelentkezését a +36-20-590-3286 telefonszámon, vagy a rozmaring.info@gmail.com e-mailcímen. Személyesen hétfőnként 17.30-tól, csütörtökönként pedig 19.30-tól a Faluházban.

Vaizer Enikő

MÚLTIDÉZŐ

Így mulattunk mi

Vízkeresztől húshagyó keddig tart a farsangi időszak, vagyis a báli szezon, amiről mindenkinek a felhőtlen szórakozás jut eszébe. Egykor Budakalászon több szórakozási lehetőség volt: a kultúrház mellett kocsmák, borozók, presszók és egy mozi is szolgálta a fiatalok kikapcsolódását. Kíváncsi voltam arra, hogyan mulatoztak 50-60 évvel ezelőtt az akkori kalászi fiatalok, ezért ellátogattam a Kalászi Idősek Klubjába, ahol a Budakalászon felnőtt idősök mindig örömmel mesélnek a régi időkről.

60-70 évvel ezelőtt Budakalászon pezsgő társadalmi élet zajlott. A falu lakói kihasználva minden jeles napot összejöttek, élő zenére ropták és hajnalig beszélgettek. A bálokon ott volt a falu apraja-nagyja, a gyerekek már kiskorukban megtanultak a szüleiktől vagy épp egymástól a sramlira táncolni. Kalászon a báli szezont a sváb bál nyitotta, utána szervezték a farsangot és az ehhez kapcsolódó farsangtemetést, azt követte a húsvéti locsoló bál, pünkösdi multság, nősök bálja és végül november végén a Katalin bál. A bálok mellett is mindig volt alkalom egy kis mulatozásra.

„'39 ben költöztünk Kalászra, akkor voltam 3 éves. A bálokra a szüleink kísérték, míg mi táncoltunk, ők beszélgettek, megtárgyalták a falu dolgait. A Gizi néni vendéglőjébe jártunk bálozni, ami a mostani Kalász Pékség és a CBA helyén volt. Nem kellett akkoriban zenészeket hívni, akik tudtak hangszeren játszani, azok összeálltak és hajnalig húzták egy pulpituson a talpalávalót. 20 éves lehettem, amikor a szüleim elengedtek a szemközti szomszéd fiúval bálozni, aki később a férjem lett. Aztán Gizi néni vendéglőjéből lett a Pálma Presszó, a férjemmel már oda jártunk el. Voltak ott presszóasztalok, ahova leülhettek a párok, egy kis táncter és egy zongora, gyakran jártunk oda mozizás után.” (Horváth Józsefné, Marika)

A farsang mindig kiemelt jelentőséggel bírt, olyankor mindenki kicsit kibújhatott a bőréből. A kalásziak olyannyira szerették, hogy farsangtemetéseket is rendeztek.

„1957 és 1970 között díszpolgárunk id. Schieszl Konrád édesapja, Schieszl Sebő bácsi vette át a szövetkezeti vendéglőt az Ürömi úton, ott is tartottak farsangtemetéseket. Olyankor a nagy iszogatás közben kiszemeltek valakit, aki igencsak felöntött a garatra, belefektették egy dísnóvágáskor használatos nagy teknőbe. Volt, aki eljátszotta a papot, mások a siratóasszonyok szerepét vették fel nagy nevetések közepette, majd volt nagy mulatás reggelig.” (Básits Dobirmirné, Magdi)

Később a bálok, mulatozások helyszíne a Lenfonó Kultúrház volt, ott fért el annyi ember, ahányan akkoriban egy bálra elmentek a kalásziak közül. Farsangtemetést később a Hársfa Borozóban is tartottak, ami a Lenfonó HÉV állomásnál volt.

A bálokon kívül más szórakozási lehetőség is volt.

„Rockkoncertekre jártunk a zenekedvelő baráti társasággal. A Tengs Lengs zenekar rendszeresen jött Kalászra, mi pedig mindig ott voltunk, ha jöttek. Másik kedvenc időtöltésünk a focimeccsek voltak. A nagy pályán a tó mellett egy Kalász-Pomáz meccsen több

Farsangi bál a '60-as évek végén a Kultúrházban bálkirálynővel, királlyal és apródaikkal

ezren is összegyűltünk. Manapság örülünk, ha 200-300 embert össze lehet toborozni egy mérkőzésre.” (Bartók Béla)

Lassan bezártak a helyi szórakozóhelyek, kocsmák, presszók és persze a mozi is. Egy-egy bál ma is fontos eleme a város közösségi életének, de azok is sokat vesztek a korábbi jelentőségükből. Ennek egyik fő oka, hogy megjelent a televízió a háztartásokban, amittől az emberek sokkal otthonülősebbek lettek és költségek nélkülül tölthették idejüket a napi adás előtt. A későbbiekben az internet térhódítása is elvonta a fókusz a személyes kapcsolatokról, ám az elmúlt időszak mégis azt a trendet igazolja, hogy a kalásziak körében folyamatosan nő az igény a közösségi események iránt.

Gulyás Rita

Sramli zenekar a Hársfa Borozóban

Sváb bál Gillinger János és Reich Lajos (jobbról a második) szervezésében

XIX. KALÁSZI KORTÁRS TÁNC TALÁLKOZÓ

Akik a közönség soraiban ültünk, egy egészen különleges élményt kaptunk; minőséget, nosztalgiát, szenvedélyt és humort. A január 31-február 1. között rendezett XIX. Kalászi Kortárs Tánc Találkozó minden előadása olyan volt, ami jövőre is visszacsalogat bennünket a jeles eseményre.

A Tánc Találkozó péntek délelőtt kezdődött a Kós Károly Művelődési Ház báltermében a Bahorka Társulat Pletykázó asszonyok című előadásával, ahol a kalászi általános iskolák alsó tagozatai élvezhették Weöres Sándor megzenésített verseit, amik magyar, cigány, balkán népzenei, valamint jazz elemeket ötvözve szóltak meg.

Szombat este a fennállásának 25 éves jubileumát ünneplő Duna Táncműhely volt a főszerep. A Táncműhely legfrissebb produkciójában, a Tájképek című előadásban már nem aktív, de tapasztalt táncművészekkel mutatták be azt, milyen mély kifejezőerő rejlik az öregedő testben, és hogy a táncos létnek nem feltétele a fiatalság.

Az előadás után koccintásra is sor kerülhetett, majd visszatérve a bálterembe Juhász Zsolt, a Duna Táncműhely vezetője, koreográfusa köszöntötte a jelenlevőket. Az előadás előtt felszólalt a kortárs tánc Találkozók rendszeres látogatójaként Forián-Szabó Gergely polgármester is.

A jubileumi gálaműsorukra Juhász Zsolt társulata az elmúlt 25 évük legsikeresebb táncdarabjaiból készült válogatással. Az Ars

Poetica – Duna Táncműhely 25 című összeállításban tradicionális néptáncot láthattunk, amely a modern, kortárs elemekkel ötvözve a mai közönség számára is egészen húsba vágó üzeneteket közölt, mély érzelmeket fejezett ki. A színpad berendezése, a táncosok profizmusa, színészi játéka mindenkit lenyűgözött, az egyetlen amit sajnáltunk, hogy vége volt.

Az előadást a jól megérdemelt vastaps követte és egy közös fotó készítése azokkal, akik bármilyen szinten segítették a Duna Táncműhely 25 éves gyümölcsöző munkáját.

Gulyás Rita

Juhász Zsolt, a Duna Táncműhely vezetője, koreográfusa

Fotó: Szabó Zoltán

INTERJÚ

A SIKERHEZ ELKÖTELEZETT TÁRSÁK KELLENÉK

SOKOLDALÚ MŰVÉSZEMBER

A FALUHÁZBAN

Sütő Lajost a budakalásziak nagy része ismeri vagy találkozott vele a Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtárban. 25 éve kezdett ott dolgozni és ma is fontos tagja az intézménynek; felel a hangtechnikáért, koncertezik, szervez, grafikai terveket készít, amiért 2018-ban elnyerte a „Budakalász kultúrájáért” Díjat. Munkáról, zenéről, karrieréről beszélgettem vele.

Lajos 25 éve kezdett el Budakalásza HÉV-ezni, amikor technikusként állást vállalt a budakalászi művelődési házban. Nem telt el sok idő, munkahelye a második otthonává vált, majd, amikor megismerte későbbi feleségét, Erikát, akkor már tudta, hogy az élete hátralévő részében itt, Kalászon szeretne élni. Ez az a hely, amiből merít, ahol tanul, ahol azt csinálhatja, amiben örömet lel és azokkal lehet, akiket szeret.

Egy budafoki zeneiskolában négy évig tanult zongorázni. A négy év elég volt arra, hogy rájöjjön, a zene szórakozást, kikapcsolódást, önmegvalósítást jelent számára.

„Nagyon jó döntés volt a zongorát választani, mert az egy olyan alaphangszer, amin, ha valaki megtanul játszani, átlátja a harmóniameketeket, akkor más hangszereket is könnyen megtanul.” – mondta el Lajos, akit gitáros zenészként láthatunk leggyakrabban a színpadon.

A zongoraleckék után a gimnáziumi fiúkorust is erősítette. A középiskolás évek alatt pár iskolatársával megalakították az első zenekarukat, ahol dalszerzőként bontogatta a szárnyait. A kezdeti lelkesedés azonban pár év alatt alábbhagyott, műszerész szakiskolában folytatta a tanulmányait, ahol elindult a hangtechnikusi pálya felé.

Amikor Lajos a húszas éveinek derekán járt, felkeresték az egykori zenésztársai, a Vanek és Vanek banda tagjai, hogy írjon nekik számokat. Akkoriban csak otthon zenéltetett az akusztikus gitárján, amin először csak a szerzeményei kapcsán mutatta meg, mikor mit kell játszani. Nem sokkal később felkérték, hogy a dalszerzés mellett gitáron is erősítse a csapatot. Innentől Lajos visszakerült abba a közegebe, ahol a kreativitását ki tudta használni. A Vanek után a

Fixa - Ideában játszott basszusgitáron, onnan hívták meg a C.A.F.B. nevű punk-rock bandába, ami az egyik fő zenekara lett. A C.A.F.B. a '90-es évek második felében élte a virágkorát és írta be magát a magyar rocktörténelembe.

C.A.F.B. 1996.

„A srácokkal nem a külföldi trendet akartuk követni, nem akartunk másokra hasonlítani. Saját ízlést próbáltunk megvalósítani, örömet szerezni magunknak és másoknak a zenénkkel.” – mesélte Lajos.

Később megalakították a SOKOL 403 zenekart is, ahol régi magyar slágerek szóltak meg punkos rockfeldolgozásokban.

„Sajnos Magyarországon a média nem kedveli a rockzenét, kisebb a piac és inkább az alternatív zenekarokra van nagyobb kereslet. Amikor a zenekar másik frontembere Szakácsi Gábor Amerikába költözött, megtörtünk egy kicsit. Ennek ellenére vittük tovább a bandát, de már érett a gondolat a fejemben, hogy egy olyan zenekart hozzak létre, ami egy szélesebb réteget is meg tud szólítani.” – avatott be a rockzenész.

Így született meg tíz éve a Cuki Presszó. A formáció onnan kapta a nevét, hogy még a '70-es, '80-as években a cukrászda egyben volt a presszóval, aminek sajátos hangulatára mindig kellemes

Cuki Presszó

nosztalgiával gondol Lajos, a zenekar dalírója és énekese. A Cuki Presszónak is vannak hullámvölgyei, most átmenetileg zárva tart, de az alkotómunka és a zenésztársakkal való kapcsolat jelenleg is fennáll.

Közben a Lilium Acoustic nevű zenekarban egy másik arcát ismerhettük meg a magát alapvetően rockzenésznek tartó dalszerzőnek, aki basszusgitárral, vokállal és lírai dalszövegeivel is hozzájárul a csapat sikeréhez.

„A Lilium alapvetően egy népi ihletésű word music. Sokoldalú, én pedig műfajtól függetlenül szeretem és elismerem a jó zenét. Ha valami magával ragad, akkor abban örömmel veszek részt.” – tudtuk meg a gitárostól.

Lilium Acoustic

Nemrég létrehozta a Süti Zenekart is, amiben Lajos régi rockszármait játsszák újragondolva korábbi C.A.F.B.-s tagokkal. A zenekarok mellett másféle alkotómunkát is végzett a kalászi művelődési ház munkatársaként; számos plakát az ő kreativitását dicséri. Kiváló fotókat készít, valamint rádiós műsort (RockHáz néven) is vezetett Benkó Attilával, a Kós Károly Művelődési Ház igazgatójával a Rádió Szentendrén, ahol több híres, hazai rockzenésszel beszélgettek.

A Faluház munkatársaként ő a felelős a koncerteken, zenés programokon a hangzásért, vagyis a hangtechnikáért.

„Szeretem ezt a munkát, mert minden sikeres koncert mögött áll egy hangtechnikus, aki az előadás alatt szinte a zenekar tagjává válik. Izgalmas, változatos munka, hiszen számos zenei stílus és minőség az, amibe így beleláthatok, aminek részese lehetek és ahonnan rengeteg tanulságot levonhatok.” – árulta el Lajos.

Az, hogy a zenekaraival nem került a magyar rádiók toplistájára és nem tett szert országos hírnévre nem zavarja Lajost, hiszen így megőrizheti azt, ami számára a legfontosabb: a szabadságát.

„Nem lettem befutott zenész, így megtehetem, hogy arról írok, amiről akarok és amiről azt gondolom, hogy az adott dallam szól. Nem szégyellek semmit, mindig kimondom őszintén a dolgokat, talán pont ezt szeretik a szövegeimben. Azzal zenélek és barátkozom, akivel jól esik és ebben a nagyobb sikerekért sem kötnék kompromisszumot.” – árulta el Lajos.

Megtudtam továbbá, hogy manapság korántsem elég a tehetség és a szorgalom, hiszen a befutott, népszerű zenészeknek számtalan más készségekkel kell rendelkeznie. Nem elég egy jól megszerezelt dalt feltenni a YouTube-ra és a Spotify-ra. Manapság ezer fórumon kell vinni a menedzsmentet és persze kellenek az elkötelezett zenésztársak is, mert elég sokszor egy tagcsere és onnantól megbomlik az az egység, amiben ki tudott bontakozni a maximum.

„Hinni kell a mesékben, bár azok ritkán válnak valóra. Manapság itt-hon Azariah volt, aki tudta hozni ezeket a szerteágazó készségeket. Nem mások által támogatott zenét hozott, hanem egyedül építette fel a sikerét.” – Ismerte el Lajos a fiatal tehetséget, aki múlt évben háromszor is megtöltötte a Puskás Arénát.

Lajost a sikernél sokkal jobban érdekli az oda vezető út, az ötletelés, az alkotás és a csapatszellem, valamint, hogy tudjon elég időt szánni azokra az emberekre, akik fontosak számára.

„Ha valaki híres és sikeres akar lenni, annak folyamatosan az interneten kell lógni, videókat nézni, fejlesztenie magát, hogy felvegye az iramot a modern trendekkel. Az online média viszont addiktív, mindentől elvonja a figyelmet, ami valóban fontos. Azt hittem, hogy a fiamat a drogoktól kell a leginkább védenem, de mára a kijelző lett a „drog”. – tárta fel a siker kulisszatitkait a zenész.

Lajos a személyes kapcsolatok híve, legyen szó a barátokról, szórakozásról, munkáról és főleg a családról. Ahogy a zenében, a kreativitásban is, úgy a kapcsolatokban is három fő vezérelve az, amit a legfontosabbnak tart; a szabadság, az őszinteség és a becsület.

Gulyás Rita

Sakk OKTATÁS

Budakalászon

Ungvári Anikó és Guba Miklós sakkedzők Budakalász mellett Szentendrén, Pomázon és Óbudán is oktatják a sakkot. Mindketten elvégezték a Testnevelési Főiskola sakkedző szakját. A Faluház emeleti oktatótermében csütörtök 5-kor kezdődik a szakkör, ottjártamkor a hosszúkás asztalnál 8 pár általános iskolás gyermek ült, megfeszített figyelemmel, elmerülve a játékban.

Anikó néni – ahogy a gyerekek szólítják – a legkisebbekkel foglalkozik. A tanárpárnak hála Budakalászon sok gyerek már óvodás korában megismerkedik a sakkal. Ahogy Anikó

mesélte, az óvodások már a legnagyobb beleéléssel teljes meccseket játszanak. A sakk képességfejlesztő hatása nem korlátozódik a matematikára vagy egyéb tantárgyakra, hanem általánosan javítja a gyerekek tanulmányi eredményeit. Az óvodai sakk az iskolakezdést is segíti, hiszen az ötévesek már 30 percet játszanak, az iskolás korúak pedig 45 percet, majd 60-at. Fokozatosan nyújtott koncentrációs idejük az iskolai eredményesség tekintetében hatalmas előny.

A foglalkozásokon mindegy, hogy egy későbbi műszerész vagy állatorvos tudáselsajátítását segíti a sakk, esetleg egy sportolói karriert alapoz meg. – fogalmazott Miklós.

Guba Miklós, avagy Miki bácsi Szentendrén született, negyven éve sakkozik, a tanáraitól, mestereiről a legnagyobb elismeréssel beszél. Ötödikesként ismerkedett meg a játékkal, de jelenleg is tanulja.

A gyerekeknek nem kell feltétlenül sakkmestereknek lenniük, mindenki a saját kategóriájában havi rendszerességgel versenyezhet, csapatba kerülhet. Idén a Pest Megyei Sakkszövetség nem rendezte meg az ifjúsági versenyeket, így a gyerekek Anikó és Miklós csapatában a Budapest bajnokságban mérkőzhetnek meg. Egy 12 éves játékos, aki már az óvodában sakkozik, hat éve játszik, a legtehetségesebbek ilyenkor már nagyon magas szintet is elérhetnek. Miklós mesterjelölt, most

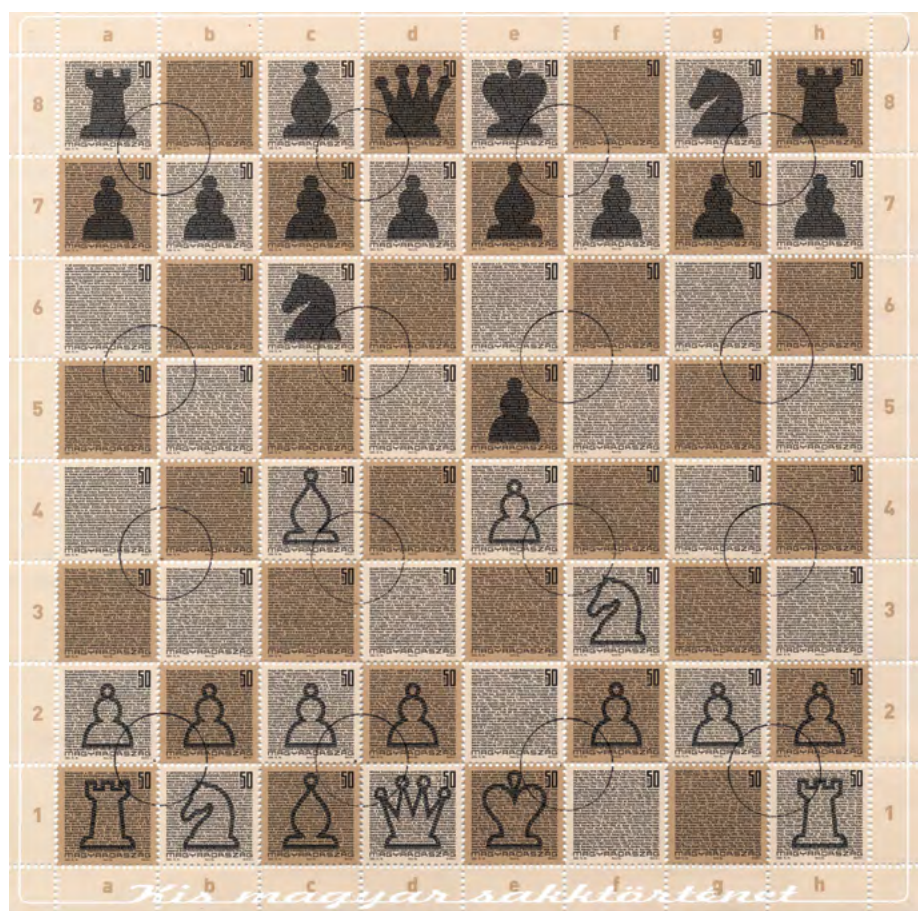
Sakk a budakalászi sport- és különóráválasztón

is képezi magát, minden héten Galyas Miklós nagymesternél fejleszti a tudását, de Meleghegyi Csaba nemzetközi mestertől is rengeteget tanult. Ennek ellenére, mint mondta, akadnak olyan 12 éves versenyzők, akik akár őt is megverhetik.

Miklós az iskolai tanórákon is tanít, a 20-30 fős osztályokban olyan gyerekekkel is foglalkozik, akik nem önszántukból sakkoznak. „Amikor a Minecraft vagy a sakk közül kell választani, akkor kevesen választják ezt a játékot. A főiskolán azt mondták, hogy el kell fogadni, hogy húsz indulóból öt marad ott.” – fogalmazott.

30 éves a MOSFIT

A Magyar Posta 2004-ben jelentette meg Kis magyar sakktörténet alkalmi bélyegvívét. A magyar sakktörténet mikrofással került a 64 mezős bélyegképre. Ezer évet átölelve tartalmazza a magyar sakk tárgyi emlékeit, jelentős személyiségeit, fontos eseményeit. A sakktáblán az ún. „magyar védelem” kiinduló állása látható. Az elnevezés az 1842-1845 Pest és Párizs között folyt levelezési sakkmérkőzésről származik, amelyen a magyarok győzelmeskedtek.

Az évek során aztán ez a nézete megváltozott. Nagy hangsúly fektet a differenciálásra, viszont a különböző szinteken álló gyerekek figyelmét egyszerre lekötni komoly tudást igényel. A negyven éves gyakorlatból következik a gyorsaság, amíg nem egy FIDE-mester szintű játékostól kap kérdést, addig egyből tud választ adni.

„November 25-én rendezték a Pomáz bajnokságot, elmentem oda, az első öt az én tanítványom volt. Volt, akivel tíz éve nem találkoztam. Itt északon az ő-s-oktató Tusák József Szentendréről. Ő indította el a sakkoktatást a környéken.” – idézte fel Miklós. Egykori tanára sok-sok gyerekkel megszerettette a játékot, majd, ha a gyerekek fejlődése úgy kívánta, átadta másik egyesületnek a kiemelkedő fiatalokat. „Akik a környéken annyi idősek, mint én és valamennyire tudnak sakkozni, azok nála kezdtek.” – fogalmazott - „Ötödikes korom óta sakkozom, Édesapám egy karácsony előtt mondta, hogy tud jobb játékot, mint a kártya. Megmutatta a sakkot és én ott is ragadtam.” – mesélte.

Guba Miklós és tanítványai

A sakkóra a kicsik asztalán is ott van már. Általában 10-10 perces meccseket játszanak, így egy meccs 20 percig tart. A meccseken a gyerekeknek meg kell próbálni a tőlük telhető legjobb döntést meghozni akkor is, ha kockázatosnak tűnik. A döntéshozatali képességek ez nagyban fejleszti.

A gyorsan fejlődő gyerekek miatt a versenyeken az életkorok nagyon változatosak. Mint megtudtam, az átlagosan 11 éves átlagéletkorú csapatukkal meccseltek már átlagban 60 éves játékosokból álló csapat ellen is. A gyerekek a saját világukban sakkoznak, amikor Miklós a szintjükhöz képest mutat nekik egy bonyolultabb megoldást, azt varázslatnak élik meg. Ha valamelyik gyerek fejlődése megkívánja, akkor át tudják adni őt a Honvédnek, de az MTK-val is élő kapcsolatuk van. A foglalkozásokon kívül Miklós a chess.hu-n is követi a diákok eredményeit és youtubereket is ajánl, akiket a gyerekek követhetnek. „Az én gyerekkoromban, ha akartam egy nagymester játékot látni, meg kellett venni a Sakkvilág című újságot és az abban lévő 10-20 nagymester partyt meg tudtuk nézni.” – fogalmazott. Ma a diákokat végtelessen tudásanyag veszi körül.

Urbán Ákos

FEBRUÁR

Február 18. kedd, 18:00

Jutalomjáték – Pinke György fotókiállításának megnyitója

Pinke György budakalászi amatőr fotós e kiállítás megnyitójának napján tölti be 72. életévét. Ezért is választotta első, önálló kiállításának a „Jutalomjáték” címet.

A bemutatott színes és fekete-fehér képek mintegy száz keresztmetszetét adják a fotográfus kedvenc témaköreinek, amelyben a hozzá legközelebb álló fotós műfajban készült utcafotók dominálnak. Közreműködik: Reikort Ildikó és dr. Silling Tibor.

A kiállítás 2025. április 17-ig tekinthető meg, a belépés díjtalan.

Február 20. csütörtök, 18:00

Visszataps: El Camino - Lazanyi Edit és Endre Károly élménybeszámolója

A tavaly decemberi útibeszámoló megismétlése, közkívánatra!

A belépés díjtalan, de regisztrációhoz kötött! Regisztráció: +36 70 331 7183 telefonszámon.

Február 21. péntek

Szerb farsangi bál

Február 22. szombat, 14.00

Szent Korona nagyrendezvény

A részvétel ingyenes.

Február 24. hétfő, 18.00

Kortalan Numizmatikusok

A művelődési ház érme gyűjtő csoportjának foglalkozásai minden hónap utolsó hétfőjén, vendéglőadókkal. A részvétel ingyenes.

Február 27. csütörtök, 15.00

Mentáskert - Rongyosbál

A belépés ingyenes.

Február 28. péntek, 17:00

Írástörténeti előadás:

A szkíta világkör kialakulása és az írásrendszer

A belépés ingyenes.

MÁRCIUS

Március 2. vasárnap, 14:00

Bruce Lee emléknep

A belépés ingyenes.

Március 4. kedd, 18:00

Farsangi Tracccsparty

- Hagyományörző farsangtemetés

A rendezvény a Budakalászi Német Nemzetiségi Önkormányzat és a Budakalászi Német Nemzetiségi Egyesület közös szervezésében valósul meg. A belépés ingyenes.

Március 6. csütörtök, 18.00

Borklub

Március 7. péntek, 18.00

Mindennapi egészségünk

- 20 éves az Egészségklub

Március 8. szombat, 21.00

Retro Party Budakalász - Nőnap Sláger Party

Sláger Party a '80-as, '90-es, 2000-es évek tánccos-bulis magyar és nemzetközi dalaival. Tombola! Zártkörű rendezvény, csak elővételben megváltott belépőjeggyel látogatható! Jegyvétel és infó:

+36 30 419 9397

Március 12. szerda,

17.00

Alzheimer Café

A budakalászi Alzheimer Café védnöke dr. Göbl Richárd neurológus főorvos. Az eseménysorozat megalapítója Balogh Csaba önkormányzati képviselő. Házigazda: Benkó Attila. A belépés díjtalan.

Március 15. szombat, 10.00

Budakalász város 1848-'49-es forradalmi megemlékezése

A megemlékezés helyszíne: Petőfi tér.

Március 17-ig nyitva:

Gyöngyi meséi

- Rózsavölgyi Gyöngyi fotókiállítása

Rózsavölgyi Gyöngyi így vall művészi univer-

zumáról: „Képeimben sűríttem a mai világ és életünk abszurditásait. Majd minden fotóm egy történetet mesél el vagy szimbólumokat rejt, az egyszerű szépségtől a bizzar szituációkig. Üzeneteimet a mai valóságról, zűrzavaros világunkról, halandó emberekről, a magam 'álmaimban' keresztül mutatom meg. Ezek a képeim nem egyszerű montázsok, kreatív ötleteimmel ötvözöm a hagyományos fotográfiát és a modern fotótechnika lehetőségeit.”

A kiállítás megtekinthető a művelődési ház nyitvatartási idejében, a belépés díjtalan.

Keddenként, 18:30-19.30

Ha kedd, akkor mozogjunk!

Keddenként ingyenes edzések a Faluház Báltermében. Polifoamot és jókedvet mindenki hozzon magával, várjuk szeretettel!

Halláscsökkenés? Fülzúgás?

Díjmentes hallásvizsgálat és 2 hetes ingyenes hallókészülék próbahordás. Dán prémium készülékek állami támogatással.

Vágja ki ezt a hirdetést a Budakalászi Hírmondóból és készülék vásárlása esetén 3 hónapra való elemet adunk ajándékba!

20 év alatt több ezer embernek segítettünk már megoldani a hallásproblémáját.

+36 (70) 905-2522

www.bekashallascentrum.hu

BUDAKALÁSZI

HÍRMONDÓ

Budakalász polgárainak lapja • Stadtblatt für Kalasch • Лист грађана у Каласу

Felelős kiadó: Dr. Deák Ferenc

Szerkesztő: Péterffy Gábor

Munkatársak: Gulyás Rita, Marosvölgyi Judit, Urbán Ákos

Fotók: Hartl-Nagy Tamás, Szabó Zoltán, Béni Tamás

Címlapkép: Hartl-Nagy Tamás

Lapterv és tördelés: Ali Vali

Nyomtatás újrapiapír felhasználásával:

Print Brokers Team Kft.

E-mail: hirmondo@budakalasz.hu | **Telefon:** 06 26/340-266

Újrapiapír

Magashegyi Underground
akusztik
duó

**Bocskor Biborka
Toldi Miklós**

2025. MÁRCIUS 28. 20.00
TÖVÉBBI JEGYINFORMÁCIÓ: HONLAPUNKON ÉS FACEBOOKON.

KÓS KÁROLY MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR
2011 BUDAKALÁSZ, SZENTENDREI ÚT 9. WWW.KOSKAROLYMH.HU
+3670 331 7183, +3626 340 468 INFO@KOSKAROLYMH.HU

Budakalász
Károlyi Károly Alap
Károlyi Károly Alap

RETRO
Party Budakalász

MÁRCIUS 8.
szombat 21:00 - 03:00
Nőnap

**Sláger Party a 80-as, 90-es, 2000-es évek
táncos-bulis magyar és nemzetközi dalaival.**

Helyszín:
Kós Károly Művelődési Ház, 2011 Budakalász, Szentendrei út 9.
Jegyelővétel és info: +06-30-419-9397
Belépő: 4000 Ft

Zártkörű rendezvényünk csak elővételben megváltott belépővel látogatható.

Helyszíni jegyvásárlásra nincs lehetőség.
A beléptetés jogát a portaszolgálat fenntartja.
Éltel, italt behozni tilos. Büfé üzemel.

TOMBOLA

GYÖNGYI MESÉI
Rózsavölgyi Gyöngyi fotókiállítása

**Megtekinthető:
2025. március 17-ig**

KÓS KÁROLY MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR
2011 BUDAKALÁSZ, SZENTENDREI ÚT 9.
WWW.KOSKAROLYMH.HU
FACEBOOK/KAHKE
INFO@KOSKAROLYMH.HU
+3626/340 468, +3670/331 7183

Budakalász
Károlyi Károly Alap
Károlyi Károly Alap

Magyar Kultúra Napja 2025

ZSELENSZKY
EST a Költészet Napja jegyében

**2025. ÁPRILIS 12.
SZOMBAT, 19.00**

TÖVÉBBI JEGYINFORMÁCIÓ: HONLAPUNKON ÉS FACEBOOKON.

KÓS KÁROLY MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR
2011 BUDAKALÁSZ, SZENTENDREI ÚT 9. WWW.KOSKAROLYMH.HU
+3670 331 7183, +3626 340 468 INFO@KOSKAROLYMH.HU

Budakalász
Károlyi Károly Alap
Károlyi Károly Alap

Az ESÉLY, ERŐ, TÉR Humán Program február-márciusi eseményei

GENERÁCIÓK EGYMÁSKÖZT SOROZAT

- Steigervald Krisztián generációkutató előadása
- Róbert Nóra generáció szakértő workshopja

CSALÁDI MŰHELY SOROZAT

- Anyává, szülővé válás
- Csecsemő, tipegő a családban
- Az óvodáskor
- Az iskoláskor

EGÉSZSÉGÜGYI SZŰRŐVIZSGÁLATOK

- Nőgyógyászat
- Érszűkület

SZELLEMI EDZŐTEREM - Spiritusz Gymnasticus

HOMLOKLEBENY CSOPORT

ALZHEIMER CAFÉ

- Juhász Ágnes demencia specialista előadása

GYEREKEKNEK, KAMASZOKNAK

- Hangszóró Program az iskola előtt állóknak
- Hétprobás meseterápia a nagycsoportosoknak
- Neuro-hidroterápia a Gézengúz Alapítványnál a legkisebbeknek
- Beszédindító csoport a kicsiknek
- Kamaszkori változásokkal kapcsolatos élménypedagógiai foglalkozás a 7. osztályosoknak
- Orientációs és preventív foglalkozás a 7. osztályosoknak
- Korrepetálás iskolai pedagógusokkal
- Életre Való Tudásprogram Csobánkán a Csodaműhely Egyesület megvalósításában

GYEREKEKKEL FOGLALKOZÓ SZAKEMBEREKNEK

- Mit tehetünk a bullyinggal? csoportos workshop
- Esetmegbeszélés a gyerekekkel dolgozó szakembereknek

BUDAKALÁSZ

**Időpontok, helyszínek, jelentkezés
és programleírások:
www.eselyeroter.hu**